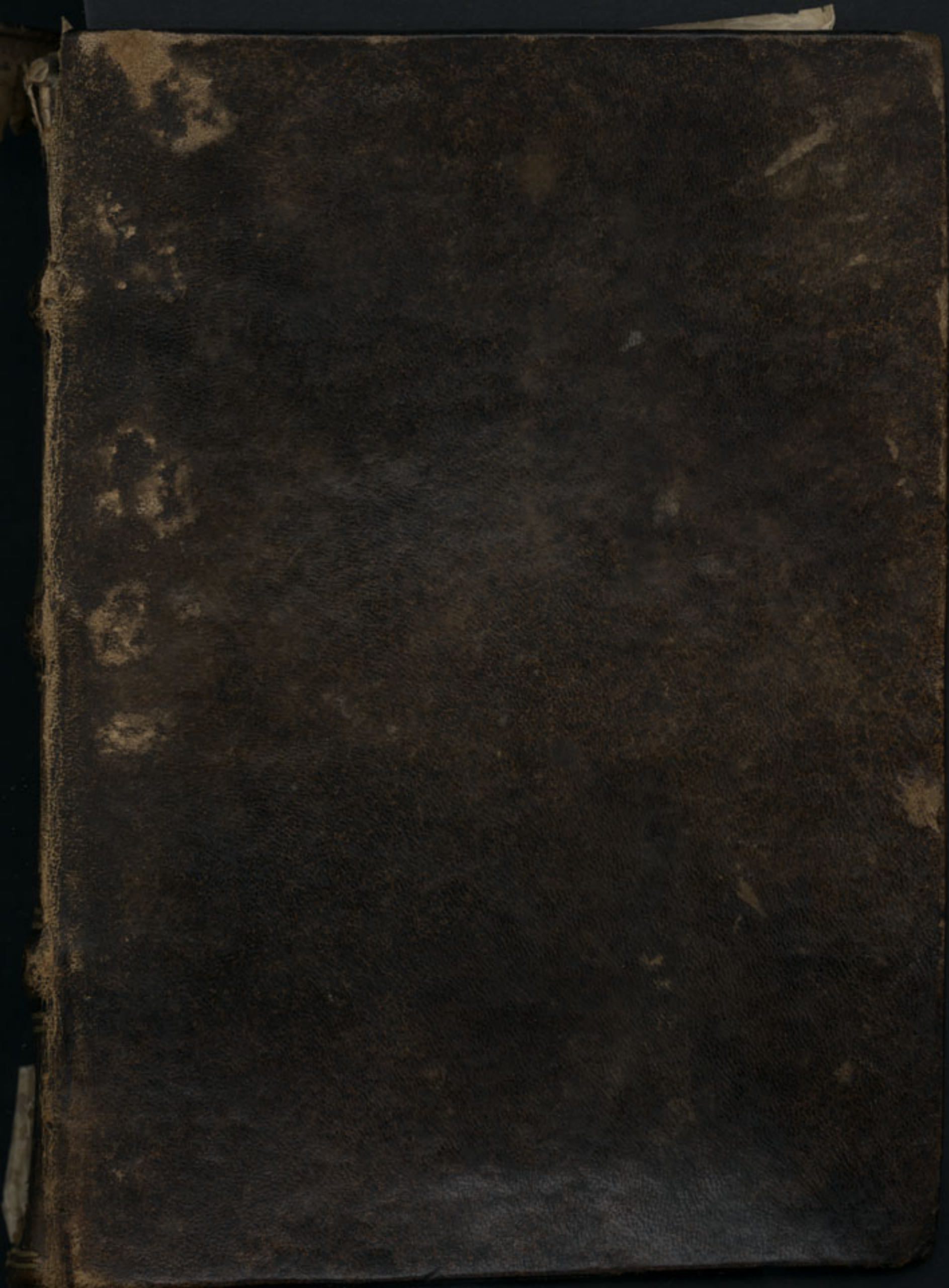

Casa

Gab. *R*

E-t.

Tab. *10*

N.º *13*

R
10
13

2. - Haim, 15994
3. - " 15132

PAVLI MAVROCENI OPVS DE
AETERNA TEMPORALIQVE
CHRISTI GENERATIONE IN
IVDAICAE IMPROBATIONE
PERFIDIAE CHRISTIANAE
QVE RELIGIONIS GLORIAM
DIVINIS ENVNTIATIONIBVS
COMPROBATA AD PAVLVM
PONTIFICEM MAXIMVM IN
CIPIT.

VO affectus sum gaudio
.B.P. cum caelitus datum
te pontificem maximum
tarlensisq; insignitum no-
mie. Quo & Ego sacri lauacri dono vo-
catus sum aurea fama prebuit explicare
profecto lingua calamusque non ualet.
Cum quem diu optare omnis ecclesia ui-
sa est diuino munere se consecuta agno-
uerit. Quem. n. grauissimis his tempori-
bus labentibusq; fidelium rebus idoneum
magis dominus conferre potuisset. quem
tanta humanitate dotatum. Quem maio-
ri pietate fulgentem. quippe qui optimum

illū meritoq; parentem memorādū Eu-
genium pietate ac diligentia infideles sē
per imitatus sis: labentesque christianas
res sēp erigere miserisq; fidelibus fauere
cōatus es. Qui nedū int' collegas humāi
tate preditus iudicaris. Verū & Episco-
pos cæterosq; minores tāta charitate am-
plexus es ut cum te maiorem agnoscerēt
uelut æqualem intuerentur tuoq; frater-
no fauore sēpissime fruerentur. Quiq;
in pauperes christi tanta pietate fulsisti
ut nemo a te uacuis ī propria remearet.
Merito te ergo omnis poscere uidebat
ecclesia. merito te sibi dari parētem fide-
liū Populus exorabat. merito te pius ac
miseriors dominus in hæc tempora præ-
seruauit qui solamen laborantibus cæte-
ris uero bene beateq; uiuēdi exēplū colla-
turo ēēs. Gaudeat nūc christi ecclesia tā-
tū se cōsecuta pastorē quē diuina illa im-
mēsaq; maiestas ī hæc angustissia tēpora
præseruauit: afflictisq; fideiū rebus parē-
tē ducēq; donare dignata ē. gaudeat uni-
uersus regū ac principū cœtus. gaudeat

simul & iubilet fideiū populus uniuersus illū se adeptū fore pastore quē merito sumis precibus impetrare debuerat. Exultet profecto nūc oīs ūgaria iubilētq; ceteræ fideiū natōes hætenus a crucis hoste prostratæ cū parētem optimūq; defēso rem cælitus datū agnoscant. omnis profecto in te erectus est animus omnis hætenus spes amissa uirescit & idies nedū se a teterrimo hoste redimi & ad crucis sperant redire uexillū. verū hostē propriis finibus pellere nō ī uindictā sed in pacē fidelium te pastore te duce non dubitāt. Tā tum igit̃ admiratus Pontificem: qd tue sublimitati conferrem excogitare non ualui. Nā potentiā dignitatem auctoritatemq; q̃ mihi nulla est summam te possidere conspicio nec cōferre meū est nec tibi opus esse cognosco. qd diuitias uasa que aurea atq; argentea gemmas supellectiliaq; oīa equos arma q̃bus undiq; fulges & affluis: vanū excogitare non dubito. Cum meū minime sit illa tuæ dignitati posse conferre. Tantis ergo affluētē

te rerū copiis mecū aīo uoluēs . qđ mea
pro paruitate ac diutina traderem serui-
tute iudicare nō ualui. Comicū tamen il-
lud mente concernēs seruos eorū domi-
nis ī sollēnitatibz cōstitutis aliquid opus
esse conferre: munusculū quod tuæ mi-
nime dignitati fateor cōuenire destinare
constitui. quod haud paruo labore sacris
ex codicibus sumptū suisq; locis cōmo-
datū pro innata tua pietate ac humanita-
te suscipies nec ad mūeris dantisq; puita-
tem sed ad rei dignitatē porrigentisq; af-
fectū aspicias qui lubens maiora confer-
re uoluisset. A sūma igitur īmensa īeffa-
biliq; trinitate sumā exordium quā per-
fidi negant iudei a prophetis fuisse præ-
dictā æternaliterq; patrē sibi similem ge-
nerare filiū testamenti ueteris auctorita-
tibus declarabitur. Demū uero dominū
nostrū iesum christū deū esse dei filium
ex maria uirgine natū passū sepultū: ite-
rū ī uitā sua uirtute redisse ad cælos ascē-
disse uenturūq; uiuos ac mortuos iudica-
re testamenti ueteris figuris non nullis

5
prophetarū uero auctoritatibus innumeris
demonstrabit. Tu uero nō doctrinā cā
cum pitissimus sis sed gaudii lētitiaq̃ su
scipies cum fidei nostrā documenta in
mediū ducta cognosces & hebreorū ob
stinatam pfidiam eorum auctoritatibus
noueris improbari.

ūmus oīum bonorū opifex oīum
que rerū causa primaria uirtutum
quē oīum ultra q̃ excogitari possit refer
tissimus ī se pfectissimē manēs nulliusq̃ ī
digens auxilio actus ipse & ī actu semp
existens. Quippe q̃ se prout pfectissimo
est noscens & diligens ītellectu simul &
uoluntate cū minime occisus sit. Immo
sep ī actu pmaneat producit semp ac spi
rat filiū q̃dem sapiētia sibi æqualem se ī
telligendo generās paritq̃ spiritū sanctū
se amando produciens siue spirans. Qui
unus deus una pariter substantia & essē
tia id esse a cunctis iudicatur quo nil me
lio nil pfectio ne dū sit: uerū etiā nec exco
gitari possit. hic trinus ipostesi unus aut

Substātia & essentia simplicissimus nil ac-
cidentis aut additōis nedū habēs sed nec
habere ualens cum ī se p̄fectissimus sit
nulloq; penitus extrinseco egeat: ut est ī
se p̄fectissimus ita cōmunicādi se amore
illectus aliqd creare instituit qđ suæ bo-
nitatis p̄cipē efficere possit. Angelos er-
go & spūales substācias creare cōstituit ī
tellectu memoria ac uolūate dotatas in
q̄bus nil posuit qđ suæ posset obstare sa-
luti eisq; liberā præstitit facultatem recte
ac p̄perā sentiendi spondens recte sentie-
tibus sua bonitate fruituros æternaq; fœ-
licitate functuros. Aduersa uero sentien-
tibus æternas p̄ scelere pœnas esse datu-
ros. Iuxta ergo ineuitabilē suæ maiesta-
tis sententiā recta sentiētibus æternā ui-
sendi suæ maiestatis gloriā nullis eorū
meritis sola sua ineffabili bonitate faculta-
tem imptitus est. In quā uero uolētes eo-
rū sic de meritis exposcētibus supliciorū
oīum acerbissima pœna æternaliter cru-
ciari mandauit ac iussit: nec īmerito quī-
dem. adeo enim natura p̄fecti nulloque

intrinsicis aduersante creati sunt ut nul-
la sui erroris prater mala ac libera eorum
uoluntate merito accusare potuerit. Cum
que liberi arbitrii ipsa eorum constitutio cre-
ati fuerint nec quicquam accusare ualuerint
quod eos a tanto bono deuiauerit nullus
merito poenitentiae locus illis relictus est
Aeternis ergo suppliciis sua uoluntate da-
nati aeternas & irreuocabiles ac emeritas
poenas dari necesse est. quia nullus unquam
praedesignatus est finis. Statuit demum
& hominem sua bonitate creare qui pariter
posset suae uisionis ac foelicitatis princeps
fieri. Cumque illum ex anima & corpore con-
dere statuisset eoque plurimis necessitati-
bus indigentem: statuit coelorum orbis ele-
menta simul ac composita in rerum ordi-
nem precreare: animantiaque nedum necessa-
ria uerum etiam uoluptati conferrentia causa-
re: pariterque illi cuncta subiicere ut cunctis
affluens uoluptatibus intellectu quo eum
sibi similem fecerat ad eius contemplan-
dam fruendamque beatitudinem non eius me-
ritis sed sua gratia uolens posset accederi

Sin uero vitis sceleribusq; deditus man-
datorū uirtutisq; immemor scelestam ac
sordidam uitam ducere praelegerit æter-
nis se damnandū suplicis sua culpa præ-
nosceret. Ita tamen damnandum statuit
ut non qui semel aut bis peccauerit irre-
uocabili sententia cruciandus sit uelut q̃
optima naturæ ratione constituti nullis
passionibus uicti nulla tantū uoluntate
seducti ab ineffabili illa imensa damna-
iustitia. Verum quoniam quoad in car-
ne uiuerint pluribus seducti passionibus
innumerisq; necessitatibus implicati im-
mensisq; uoluptatibus illecti sumum il-
lud bonum minime cognoscentes a mā-
datis uiaq; veritatis ac uirtutis potarant
sæpiissime deuiare pœnitendi & in uiam
uirtutis redeundi quoad in humanis fo-
rent spaciū ac tempus præfiniuit. Siq;
ante obitum seperatamque a corpore
animam perpetrati sceleris dolore ac pœ-
nitentia ducti creatori adherere uoluerit
infinita cōditoris pietas illos non delin-
quit. Talesque qui scelerum pœnitentia

ducti ac dolore contriti recte viuēdi stu-
diis deiq; mandatis si viuerent obtempe-
rare statuerint æternas poenas horrenda
que illa obstinatorū suplicia minime pa-
ti sinit. Sed ad q̄ etis fœlicitatisq; locū p̄-
ducit. Et licet suæ gratiæ plenitudo oēs
homines valeat amplecti omnesq; abso-
luta sua bonitate velit esse saluos. Quia
tamen non nostris meritis sed sua nos di-
gnos gratia facit nemo sibi iniuriam fie-
ri nemo illum merito arguere poterit q̄
æternæ fœlicitatis p̄iceps non existat: ne-
moq; æternis suplicii deū: sed eius scelera
ac demerita cāz fore poterit accusar̄. Cū
uero oīumq; fiūt quattuor assignari cau-
sas contingat materialem: formalem: ef-
ficientem: ac finalem. Causarūq; finalis
potissima iudicetur hominē cui tot tan-
taq; subiecta sunt bona cuiusq; gratia cœ-
lum terra cœteraq; creata fuere non ocii
capescendæque uoluptatis causa: sed adi-
piscendæ fœlicitatis & immensa illa con-
ditoris gloria ac bonitate fruendi forma-
tum dicere necesse ē. Eoq; illa fœlicitate

donandos quos sua gratia ac bonitate d^e
legerit. cæteros uero immensa illa natu-
ræ cognitōne creatorum que contem-
platione dotauit. Si quos uero damnari
suppliciis suis forte demeritis necesse sit
non tamen eos naturali conditōe priua-
re constituit.

Quamobrem errantes dicere consueue-
re nonnulli miserendum fore iis qui aut
ante legem decessere aut legis tempore
legem non cognouerunt aut post euacu-
atā legē datamq; fidei grām: gratiam si-
mul & christum dominum ignorantes
æternis damnantur suppliciis nescientes
nullos nisi eorum sceleribus æternis dā-
nari suppliciis quos immensa illa iustitia
suis sic demeritis exposcētibus ī æternū
cruciandos instituit.

Cælesti nanque gratia profuuntur ii
quos non eorum merita sed diuina gra-
tia prædestinandos elegit iuxta aposto-
lum: quos præsciuit hos & prædestinauit
quos prædestinauit hos & uocauit: quos

uocauit hos & iustificauit & cetera. Cū
nemo suis meritis diuina foelicitate di-
gnus existimari valeat: nam finita ratio
meritorum infinitatem gratiæ nulla ra-
tione consequi potest cū finiti ad īfinitū
nulla sit pportō.

Quos vero sua gratia dignos fore non
statuit naturalibus suis conditionibus d'
reliquit: nam qui nullo scelere polluti di-
em clausere extremum: utputa infantes
quique peccare non ualuerunt. qui vā ante
partum obiere: & siqui forte peccandi fa-
cultatem absque peccato decessere: ii om-
nes damni tantum poena premuntur
hoc est priuatione uisionis diuinæ pecca-
to: scilicet primi parentis nullamque ac-
tualis suplicii poenam patiuntur: iis sem-
per demptis quos aut legis aut demum
baptismatis gratia donauit quos sua cle-
mētia dignos æterna foelicitate constituit.
Qui uero ante legem & qui in legis si-
ue demū gratiæ tēpore peccauerunt & ī
peccatis decessere duplici poena damni

scilicet ut præmittitur primi peccato
parentis & sensus pp peccata ppria pu-
niendos eternalit̃ statuit.

Qui autē legis primo aut demum gra-
tiæ tempore peccauerūt eorumque scele-
ribus damnandi forent eis tamen traddi-
dit potestatem poenitentia ac cōtritione
præuia eius gratia posse peccata delere &
i suæ maiestatis gratiam iterū remeare.

Suppliciis ergo danant̃ æternis qui nec le-
gis nec baptismatis gratia donati in suis
decessere peccatis. Quiq; legis primo seu
demū baptismatis gratia donati nulla
peccatorum poenitentia triti in peccatis
diē clausere extremum.

Quare merito accusandus ē homo me-
ritoque æternis damnandus suppliciis cu-
ius gratia uniuersus orbis cælorum ele-
mētōrūque omnis machina tot tantaq;
diuersorum animantium genera condi-
ta pariter & ei subiecta fuere cui de pura
materia condito ac recta figura forma-
to ut cōditorē suū posset agnoscere fil̃ &
itueri spiritū sibi similē hoc ē intellectu

memoria ac uoluntate dotatum cōditor
infundendo creauit & creando infudit.
Vtq̃ illum potiori suæ salutis gratia. ac
beneficiorum meritis traheret ad suam
immensæ bonitatis speciem contemplan-
dam eiusq̃ æterna uisione fruendū quo
facilior sibi pararet aditus in paradiso d'
litiarum induxit. Cunctaq̃ sibi naturali-
ter aduersãtia nedum frenauit & domu-
it: verum etiam ei obtemperare manda-
uit nō moriturum annūtiāns hoc est do-
lores mortis non passurum sed post ata-
tis uitæq̃ terminū uelut e somno ad æter-
nam suæ maiestatis contemplandam spe-
tieꝝ pariter & fruendam p̃ducturum sua
pietate sponondit.

In tanta igitur rerum perfectōne creato-
tantisq̃ repletus delitiis cuius causa cūcta
creata sunt ei pariterq̃ subiecta cui con-
ditoris æquissimis obtemperare manda-
tis non ad dei gloriam: sed ad ipsius ho-
minis adipiscendam beatitudinem parit̃
que perpetuo possidendam mandatum
est. Insolēs factus tantaque bonorum

affluentia elatus suæ immemor cōditōis
& status q̄ de nihilo nullisque eius me-
ritis sed sola dei bonitate creatus fuerit
mundi illecebris ductus foeminaq̄ sua su-
deuictus tot tātaq̄ presentia simul ac fu-
tura bona aspernatō mortē cæteraq̄ hu-
ius sæculi mala sibi ac posteris uendica-
uit ac e paradiso delitiarū ubi omnia sibi
obedientia fuerant in hoc aduersantium
rerū turbine eiectus in labore pariter ac ī
dolore uiuere conatus est. Et qui sine la-
bore in delitiarū paradiso uiuere potuis-
set & absque mortis dolore securus diui-
nam fuerat gloriam contemplaturus
sudore labore & īfirmitate uicturus do-
lore moriturus suisq̄ sceleribus damna-
tus nudus eiectus est cuius nulla fuisset
redēptio: nisi is q̄ eum sua bona bonita-
te creauerat noua institutionis forma in
carnationis. s. passionis & mortis suæ il-
lum immensa sua pietate redimere d̄ cre-
uisset. Volens autem diuina maiestas tā
iuste q̄ piæ saluti hominū prouidere sci-
ensq̄ cū hō peccauerit hoīem dāre pœnas

oportere nō posse tamen hominem ut
homo pœnas dare cum sit naturæ condi-
tionisq̃ finitæ: peccatum uero sit natu-
ræ infinitæ: quoniā ī diuinā maiestatem
peccauit homo noscēs q̃ nihil esse ī finitæ
cōditōis & esse præter eius maiestatem sta-
tuit de sui substantia & humanitate cōpo-
sitū producere dominē.

Filium ergo d̃ sui substantia æternaliter
a patre genitū incarnari & d̃ uirginē ho-
minē pariter & deū nasci cōstituit ut eius
voluntaria passione simul ac morte iussē
cuncta hominū possēt deleri peccata ut
reddito ad pœnitentiā hoīe per christi
passionē que infiniti meriti fuit. & ideo
ualuit infinitatē delere peccati possit illa
æterna uisione donari & gloria quā ab
initio creatus ī gratia cōsecutus fuit et
si a peccati labe cōtinēs mandatis diuinæ
maiestatis obtemperasset.

Hanc ergo æternæ suæ maiestatis sen-
tentiā qua incarnari hominemque se
ex uirgine nasci pati mori tertia die a
mortuis surgere ac iterum glorificato

corporū ad patrem redire cōstituit statuto
tempore p̄ prophetarū eloq̄a suo tunc po-
pulo. nobis uero in se credentibus demū
intimare decrenit. Tāx̄ igit̄ rei exordiū
ab ipsa p̄sonarū pluralitate. hoc ē in una
simplicissima diuina essentia trinitate su-
mendū merito uidef. Illamq̄ ueteris te-
stamenti exemplis & prophetiis ostende-
re ac palā facere ut deducta ueteris testa-
menti attestatōe & merito confundant̄
hebrei & christi gloria sublimet̄.
Principio nanque Genesis propheta di-
uino numine īspiratus inq̄t. In p̄cipio
creauit deus coelū & terram. nostra q̄dē
rranslatio singulari prolatōe significa-
uit q̄ hebreus textus a plurimis factū de-
signauerat. inq̄t. n. ī p̄cipio heloī crea-
uit & cetera. Quod nomen heloym est
plurale huius hel heloy & ē ac si diceret
dii creauit ut significaret pluralitatem ī
diuina essentia fore cum singulari sim-
plicitate substantiæ qui modus loquendi
frequenter in testamento ueteri habe-
tur de deo & non conuenit ulli alteri

rei. Et sic propheta noscens per reuelatō
nem pluralitatem esse in diuina essentia
voluit p nomen pluralis numeri coniun
ctū uerbo singulari declarare sapientibus
in diuinis esse pluralitatē: licet opatōem
significaret ēē singulārē hoc ē ipsius diui
ne substantiæ. quoniā opatōes ad extra in
diuinis sunt indiuisæ & dicuntur de ipsa
substantia simplicissima: licet ad intra opa
tōes sint personarū & distinctæ & de pso
nis dicātur. ex quo patet prophetā a deo
inspiratū diuina uoluntate enūtiasse in
simplicissima diuina essentia esse pluralita
tem personarum distinctam.

Ad hoc dicunt Iudei hoc nomen heloī
quando dicitur de deo accipitur pro sin
gulari: q̄a significat singulare & nō plu
rale. Sed contra hoc apparet manifeste
ex textu ubi dicit. nō potestis seruire do
mino q̄a dominus ipse. ueritas hebraica
habet quia heloī scientie ipse.

Item hieremiæ vigesimotertio peruer
tisti uerba dei uiuentis dñi exercitū dei
nri ueritas hebraea habet puertisti uerba

heloym uiuentiū domini exercituū dei
nostri . Et nota q̄ hic ponit nomen dei
thethagramaton qd̄ significat diuinam
naturā secūdū suas proprietates intrinse
cas absq̄ ullo r̄spectu ad extra & sic patet
ex dicto propheta pluralitatem esse ī di
uina essentia.

Sēp̄ n. quādo scriptura ponit nomen de
notās pluralitatem p̄sonarū ī diuinis niti
tur ostendere ipsam pluralitatem cū uni
tate essentiae esse coniuntam.

Item Isaia . Liiii. dominabit̄ tui qui fecit
te deus exercituū nomen eius ueritas he
brea habet dominatores tui factores tui
dominus exercituū nomen eius illud do
mino exercituum est nomen thethagra
mathon.

Item regū . vii. q̄ est gens ut populus isra
el ī terra p̄p̄ quā uiuit deus ut r̄dimat sibi
populū: ueritas hebreā habet. Quis ē ut
populus tuus israel gens una in terra p̄p̄
quā uiuunt heloym ad redimendū sibi
ponens cū hoc noīe heloī uerbū p̄rale.
Item ecclesiastis . xxii. Quis est homo

inquā ut sequi possit factorem suum ue-
ritas hebreā habet. Quis est homo ut in-
tret post regem qui iam fecerunt eum. i.
hominem potest dici. deus sanctus & do-
mus consilii sui

Similiter in psalmo. xlviii. deus deorum
dominus. Nota q̄ in hebreo tria sūt no-
mina. s. hel heloym & nomen dii thetha
gramaton loco quorū latinæ utimur tātū
hoc nomine deus. & hinc est q̄ ī nostra
trāslatōne non p̄cipitur mens prophetæ
declarantis ex inspiratōe diuina plurali-
tatū esse in diuina & simplicissima essē-
tia. Sed hic quærit glo. hebreā. quare no-
minauit ī principio psalmi. & respondit
ut ostendatur q̄ deus in tribus proprie-
tatibus creauit seculum.

Ex eorū r̄spōsiōibus patet sæpe dicta plu-
ralitas cū dicit̄ q̄ deus & domus consilii
sui fecerūt hoīem. i. pat̄ & filius q̄ ē sapiē-
tia patris & spūs s̄ctus q̄ ē amor & cete.
Similiter quando dicitur q̄ in tribus pro-
prietatibus fecit mūdum ītelligendū s.
ī paternitate filiatōe & spiratōe que tres

personas constituunt in eadem essentia
quæ in earum perfectione omnia operan-
tur Hanc responsionem trium proprie-
tatum quidam iudei cupiunt impugnare
dicentes illas tres proprietates intelligi sa-
pientiam bonitatem & potentiam. & iō
quando plurale dicitur. de deo intelligit
secundum illas tres proprietates. hoc pa-
tet esse falsum q̃a sic posset dici de artifi-
ce operante per artem potentiam & amo-
rem dei seu lucri & multo magis cōpete-
ret plurale artifice p̃p̃ has proprietates q̃
deo. q̃a in artifice differunt realiter. ī deo
aut non differunt realiter: q̃a r̃aliter unū
& idem sunt: ratōne uero differunt. Cū
ergo hic modus loquendi non competat
artifici. uidelicet q̃ dicatur de eo in plura-
li multo minus competit deo ratōne dic-
tarum proprietatum. Cum ergo Prophe-
ta utatur illo modo loquendi necesse est
dicere q̃ faciat rōne pluralitatis persona-
rum & sic patet pluralitas in diuinis
Dixit quidam Iudeus Christianos niti
ex modo loq̃ndi. uidelicet heloī creauit

firmantes se super baculo "arundineo" cō
fracto. quoniam talis modus loquendi
reperit etiam de aliis q̄ de deo: uidelicet
Regum. xxviii. in suscitatioe 'Samuelis
quādo dixit illi phitonissa' uidi heloym
ascendentes de terra quā interrogauit Sa
ul q̄lis ē forma eius.

Item aliquando uerba pluralis numeri
coniungantur cum nominibus & pno
minibus singularibus: uidelicet Canticoꝝ
primo. trahe me post te curremus. & ce
tera. Respondetur & primo secūdum ex
positores hebreos q̄ Samuel non surre
xit solus: sed cum eo surrexit Moyses ab
eo rogatus in testimonium q̄ seruasset
legem quā dederat: & dicūt non surrexi
se magica arte: sed diuina potestate quod
est indubie tenendū. Quidam dicunt q̄
non fuit Samuel: sed quædam umbra si
milis cum spiritu sociante ut cunq̄ fue
rit non uidit illa solum unū: sed duos. &
ideo dixit ascendentes licet Saul quæsis
set de facie unius tantum quem suscitari
iusserat.

Ad illud canticorū primo. & cetera. Illa
sunt uerba ecclesie ad deum quæ e con-
gregatio plurimorū: & ideo cum dixit
trahe me. s. ecclesiam post te: curremus
scilicet in ecclesia existentes declarando
q̄ sicut fideles dicunt & attribuunt can-
ticum deo & ecclesie: ita Iudei attribuūt
cāticū deo & sinagogæ eorū.

Declaratur etiam ipsa pluralitas persona-
rū: psalmo. xlviii. Ibi uidelicet Sedes tua
deus in sæculum sæculi uirga æquitatis
uirga regni tui. dilexisti iustitiam & odi-
sti iniquitatem propterea unxit te deus
deus tuus oleo lætitie. & cetera. exprimē-
do psalmista deum unguētem & deum
unctum. uoluit nobis patefacere non so-
lum pluralitatem esse in diuinis: sed tri-
nitatem: nam expressit unum ūctum &
duos unguentes qui tamen sunt unus d̄
us & non tres dii. quoniam essentia diui-
na plurificari nō potest. q̄ autem loqua-
tur de deo patet: quia dixit Sedes tua de-
us in sæculum sæculi: quod nulli com-
petit nisi soli deo.

Item psalmo .c.viii. dixit dominus domi-
no meo sede a dextris meis. nulli autem
creato competit sedere a dextris dei &
nullus dicitur sedere ad dexteram sui ip-
sius. patet ergo dicendo de deo quod unus
sedeat ad dexteram alterius quod in diuinis
sit pluralitas non essentiae. ergo personarum.
Quod autem ista sint uerba patris ad fili-
um patet: quia immediate subiungit Tecum
principium in die uirtutis tuae in splen-
doribus sanctorum ex utero ante lucife-
rum genui te. Ex hoc autem sermone p-
phetico: necesse est uolentibus confiteri
ueritatem: trinitatem confiteri in diuinis
cum de nullo creato hec dici possint: nam
de quo dici potest quod sit genitus ante luci-
rum qui fuit creatus ante omnem crea-
turam: & si genitus est ex utero ante om-
nem creaturam: & ante omnem creatu-
ram solus deus fuerit nec ex utero dei ali-
ud possit generari quam deus & non alius de-
us pluralitate substantiae: quia dixit Audi
israel deus tuus: deus unus est. relinqui-
tur quod genitus sit deus pluralitate personae.

& nō substantiæ.

Declarat hoc caldea trāslatio q̄ ubi n̄ra
habet. dixit dominus domino meo: illa
habet: dixit dominus uerbo suo quod v̄
bum dicimus filium a patre genitum &
dicimus filium genitum a patre: quia ni-
hil gignit se ipsum & merito filius con-
gruentius dicitur uerbum: quia uerbum
est illud quod exprimit ad æquatum con-
ceptum mentis. Cum ergo filius dei sit
uerbum diuinæ substantiæ exprimens
ad æquatum conceptum mentis diuinæ
relinquitur manifeste q̄ ipse genitus qui
dicitur filius sit uerus deus: cum a deo sit
genito & adæquatus seu æqualis generāti
cum sit uerbum adæquans omnem con-
ceptum generantis. ideo cum de ipsis ge-
nerante & genito loqui uolumus nullo
congruentiori uocabulo uti possumus
q̄ patris & filii: amorem uero ab utroque
in utrunque procedentem: dicimus spiri-
tum sanctum personam tertiam ab utro-
que pcedentem.

Hoc declarauit Saluator Mathei .xxii.

13.
& Apostolus ad hebreos capitulo primo
Item Propheta ait: Egressus eius a prin-
cipio a diebus æternitatis & iterum ante
solē pmanet nomen eius & ante lunā se-
des eius.

Hoc idem testatur ipse filius qui patris
sapientia dicitur. Sapientiæ capitulo.
dicens. Nec dum erāt abissi & ego iam
concepta eram: nec dum fontes aquarū
eruperant: nec dum montes graui mole
constiterant ante omnes colles ego par-
turiebar: adhuc terram nō fecerat & flu-
mina & cardines orbis terræ: quādo præ-
parabat cælos aderam: quando certa lege
& gyro uallabat abissos: quando appen-
debat fundamēta terræ cū eo erā cūcta
componēs.

Hæc autem dicta fuisse d' filio manifeste
constat cum dicat se simul cum eo. idest
cū patre cūcta cōposuisse: & sic ista dicta
Prophetica declarant se inuicem scilicet
heloym creauit & sapientia patris quæ ē

eius æternus filius erat simul cū eo hoc
est cum patre ante omnem creaturam
cuncta componens. Nec existimari po-
test dictum fuisse hoc de attributis hoc
est proprietatibus diuinis: cum nil tale i-
ueniatur in tota diuina scriptura dictū
de reliquis attributis diuinæ substantiæ.
De cuius filii generatione Isaias inquit.
capitulo quinquagesimoquinto genera-
tionem eius qui enarrabit. Hoc enim de
temporali generatione dici non potuit.
quoniam talis generatio facile enarratur
teste Euangelio: dixit ergo de æterna. Si
ergo in diuinis est generatio: & per conse-
quens generans & genitus: hoc est pater
& filius: necesse est confiteri in diuina
substantia esse pluralitatem.

Item Isaias capitulo. xlviii. non in absco-
dito locutus sum & in tempore antequā
fierent: scilicet creata ibi eram & te domi-
nus deus misit me & spiritus eius. Quod au-
tem ista sint uerba dei patet ex textu
immediate præcedēti & immediate sequēti

ubi inquit hoc dicit redemptor tuus israel. Cum autem ille qui dicit se missum sit redemptor israel & dicat se missum a domino deo & eius spiritu: necesse est confiteri pluralitatem trium personarum esse in diuina essentia. hanc autem dicimus esse patris & filii & spiritus sancti quam docuit nos dominus Iesus christus.

Rabi Salomon ut negaret hoc argumentum tam efficaciter eos conuincens dixit omnes Prophetas fuisse in monte Sinai cum Moise dum acciperet legem & ibi habuisse omnes suas Prophetias a deo ut in tempore suo manifestarent illas & dicit illa uerba uidelicet tempore antequam fierent: ibi eram. Item & nunc misit me dominus & cetera. Fuisse Isaia & non dei quod patet esse falsum: quia manifeste constat fuisse uerba dei: nam immediate dixit. Ego primus & ego nouissimus manus mea fundauit terram quod soli deo conuenit & non alii creaturae.

Præterea non potuit Isaias esse in monte

Sinai cum Moise : quia tunc non erat
& natus fuit per annos sexcentos octua-
ginta sex post. si dicatur q̄ tūc fuit & post
acceptam prophetiam mortuus fuerit &
suo tempore suscitauerit . Hoc omnino
uidetur falsum : quia scriptura nil ta-
le innuit & uideretur derogare maie-
stati diuinæ: quasi non potuerit signifi-
care futura omni tempore & necesse fue-
rit q̄ ibi tunc fuerint omnes prophetae si
scire debebant futura ut suo prædicerēt
tempore. Et si dicant q̄ animæ Prophe-
tarum & presertim Isaia. Tunc fuerint
creatae & tunc acceperint Prophetias: &
post suo tempore uenerint in mundum:
omnis doctrina tam gentilis q̄ catholica
etiam hebreæ iudicabit hoc esse somniū
ab eis formatū ad eorū obstinatōem tegē-
dam: cum omnes unanimiter asserant
animam infundendo creari & creando ī-
fūdi. Hoc idem asserit scriptura sacra di-
cens: primo Genesis. Formauit deus ho-
minem de limo terræ & spirauit in car-
ne eius spiritum uitæ. Ex quo colligitur

11
deum prius formare corpora & demum
infundere animas. Et Zachariæ duode-
cimo hæc dicit. dñus. Extēdēs cælū & fū-
dans terram & figens spiritum hominis
ī eo. Et glosa hebrea super hoc dicit. Cre-
ator creat animam cum perfectione fi-
guræ corporis humani. ex quibus patet
animam non creari: nisi formato corpo-
re: ut tenent theologi.

Item Ecclesiastes quarto. Funiculus tu-
us difficile rumpitur. Glosa hebrea. No-
stri sensus uidetur esse. uidelicet miste-
rium trini Dei non facile discutitur. Hæc
glosam ueterem & ueram iudei moder-
ni cupientes pærvertere. referunt hanc
trinitatem ad tria attributa diuina. scili-
cet sapientiam potentiam & bonitatem:
quod superius merito iam improbatum
est. patet igitur propositum tā ex dictis
rextus q̃ glosarū doctōrū suorū.

Manifestat hoc idem Propheta psalmo
.Cum dicit. Eructauit cor meum uer-
bum bonū. quod nihil aliud significauit

¶ q̄ de corde. idest principali sede uitæ
hoc est de ipsa pura substantia & essētia
diuina genuit uerbum. idest filiū. Q̄ d̄
quidem ipse pater psalmo. .testatur
dicēs. Filius meus es tu ego hodie genui
te. quod nō potest attribui Dauid neque
ulli Regum: quia immediate subdit. Po
stula a me & dabo tibi gentes hæredita
tem tuam & possessionem tuam termi
nos terræ quod nulli Regum Iudeorum
euenit nec eueniet nisi Christo nostro
cuius nomen effusum est in omnem ter
ram testante Propheta psalmo. .In
omnem terram exiuit sonus eorum & ī
fines orbis terræ uerba eorum. quod ad
implerūt apostoli euntes per orbem no
men domini nostri Iesu Christi prædicā
tes gentes & Reges ad eius fidem conuer
tentes & ei sponte seruire facientes testā
te psalmo. .Adorabunt eū oēs Reges
terræ oēs gētes seruiēt ei.

Item Salomon in prouerbiis īquit. Quis
ascendit in cælum atque descendit: quis
colligauit aquas quasi in uestimentis: q̄s

10
suscitauit omnes terminos terræ quod ē
nomen eius aut quod est nomen filii ei
si nostis. Daniel dicit q̄ Nabuchodono-
sor Rex dixit. Ecce uideo uiros quattuor
solutos ambulantes in medio ignis & spe-
cies quarti similis filio dei christus non-
dum erat natus. ergo de filio dei æterna-
liter genito ī diuinis dixit.

Dicitur etiam filius dei Angelus quan-
do scilicet missus est a deo patet: quādo
dixit ad Moysē. Ecce ego mitto angelum
meum qui præcedet & custodiat te in
uia & introducet te ad locum quem pa-
raui obserua eum & audi uocem eiꝝ nec
contemnendum putes: quia non dimi-
tet cum peccaueris & est nomen meum ī
illo. de nullo enim creato potuit dici hoc
quia nulli competit nomen dei dicente
psalmo. Quis enim in nubibus æquabi-
tur domino: aut quis erit similis deo int̄
filios dei: quia q̄ nō æquatur natura nō
pōt æquari nomine.

Dicit etiam anteq̄ parturiret peperit &

anteq̃ ueniret partus eius peperit masculū
.i. anteq̃ virgo pareret filiū in tēpore pa-
ter peperit. i. genuit filiū in æternitate &
sequitur quis audiuit unquam tale : aut
quis uidit huic simile quæ admiratio nō
diceretur de naturali genitura creatorū
& subdit: nunquid qui alios parere facio
ipse non paria: & q̃ generatōem aliis tri-
buo ipse sterilis ero.

Item Iob capitulo. Sapientiam patris
ubi inuenies. latet enim ab oculis homi-
num & a uolucrum oculis abscoſa est &
ipsis angelis incognita & alibi. Radix sa-
pientie cui reuelata est. hoc confirmat
Saluator noster in euangelio. Nemo
nouit patrem scilicet perfecte: nisi filius
neque filium quis nouit: nisi pater & cui
uoluerit filius reuelare. nec est quæredus
modus generationis in diuinis ueluti in
creaturis i quibus caduca & mortalis cō-
ditio illa requirit necessaria. filius enim
a patre genitus ita emicuit: uelut splen-
dor a lumine: uelut uerbū ab ore: uelut
cogitatō a corde siue ab itellectu.

Itē Genesis pluit domino sup sodomā
& gomoram sulphur & ignem a domi-
no. Quis est ergo ille dominus qui pluit
a domino: nisi filius a patre missus ad de-
testatōem tāti sceleris.

Itē Zacharias. Tu es deus & i te ē de-
us. si deus est in eo: necesse est q̄ ille sit d̄
us: & si deus est in deo: necesse est confi-
teri distinctos esse abinuicem. cum qui ē
ab eo in quo est: & ut distinctionem per-
sonarum i identitate substantiæ fore de-
monstraret. subdit nec est absste deus: ue-
re tu es deus absconditus: deus israel. i.
incognitus intellectui: & solum cognitō
reuelatione sua. & dixit deus israel ad dif-
ferentiam idolorum gentilium quæ co-
gnita erant eis: quia erant fictilia. Q̄
autem cū trinitate personarum sit tantū
una diuina essentia siue substantia: testa-
tus est ipse deus in monte sinai dicens.
Audi israel dominus deus tuus unus est
qd̄ qdē dictū ē eis ne adoratōem pluriū
deorū & in idolatriam declinarent quod

tamen ipsi improbi ingrati beneficiorum
fecerunt.

Item psalmo : uerbo domini celi fir-
mati sunt & spiritu oris eius omnis uir-
tus eorum. quia enim operationes ad extra
sunt indistincte. ideo uoluit declarare ad
creationem caelorum & mundi tres coho-
perasse personas. nam cum dicit uerbo
intelligit filius: ut supra ostensum est. Cum
dicitur spiritu oris eius: intelligitur spi-
tus factus cooperatorantes simul cum patre
omnes tres: tamen unus deus tantum.

Item psalmo. Emitteret uerbum suum
& liquefaciet ea flauit spiritus eius & flu-
ent aquae. declarat Propheta uerbum mis-
sum: uecesse est esse missum a patre: & de-
clarat etiam spiritum factum flantem.

Item Genesis capitulo. cum dicit fa-
ciamus hominem ad imaginem & simi-
litudinem nostram. dicant qui negant ad
quem seu ad quos loquebatur & subdit ad ima-
ginem dei creauit illum. quod creauit hominem
nisi deus: & si creauit ad eius imaginem

18
ad quos ergo locutus est cum dixit ad
imaginem nostram: nisi ad personas fi-
lii & spūs sancti: quorum est creat̃ simul
cum patre ut supra testat̃ est: filius cum
dixit cum eo eram cuncta componens.
Item capitulo. post creat̃nem Adde
dixit. Ecce adam factus es quasi unus ex
nobis. cum illa fuerint uerba dei non
potuerunt referri uerba illa ad angelos.
quia nulla est paritas angelorum cū deo
oportet ergo necessario illa referri ad ip-
sam deitatem: non ratione deitatis & es-
sentiaē quā est simplicissima & una: sed
ratione pluralitatis psonarū

Item capitulo. descendit dominus ut
videret ciuitatem & turrim quam ædifi-
cabant filii Adam: & sequitur paulopost
uenite descendamus & confundamus lī-
guam eorum quā locutō pluralitatē ma-
nifeste significat in diuinis.

Item Abraham cū tres uidit: & unū ado-
rauit māifeste mōstrauit cū adorauit uerū
deū eē. cū adorauit unū: significauit dei-
tatē unā eē simplicissimā cū dicit tres uidisse

demonstrauit in unitate essentiae tres esse personas. Nam dicitur apparuit ei dominus in conualle mambrae sedenti in hostio tabernaculi sui. cumque eleuasset oculos apparuerunt ei tres uiri stantes prope illum. cum ergo dicitur apparuit ei dominus denotatur unitas deitatis. cum dicitur apparuerunt ei tres uiri: declaratur trinitas personarum in unitate diuinae substantiae quod ipse testatur dicens: domine inueni gratiam in oculis tuis ne transeas seruum tuum: sed afferam pusillum aquae & lauabo pedes uestros & requiescite paululum sub arbore. Quibus uerbis manifeste declarat & unitatem essentiae & personarum trinitatem: quod autem is qui apparuit fuerit deus: confitentur Iudei & apud eos manifeste tenetur nec negare possunt.

Item psalmo . Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus & metuatur eum omnes fines terrae. Quid aliud voluit significare psalmista trina reiteratione dei nisi trinitatem hoc euidentius declarans in secunda dei enuntiatione dicens: deus

19
noster ratione redemptōnis nostræ factæ
per filium qui dicitur deus noster. i. spe-
rantiū in eum: eo quia cum essemus mor-
tui peccato uiuificati sumus per Christū
dominum nostrū q̄ nos sua passione &
morte redemit.

Præterea sicut Moyses liberans populum
a seruitute ægyptiorum non fuit dignus
introducere eū ī terrā promissionis: sed
Iosue ita nec lex sufficiens fuit liberare po-
pulum a seruitute peccati nec dare terrā
p̄missionis hoc ē gloriā æternā q̄ data ē
p̄ gratiā Christi.

Atis equidem æternam generatio-
nem ac spiratōnem simulq̄ tres
p̄sonas uel iposteses in æternitate potē-
tia sapientia ac dignitate æquales: unam
puram ac simplicissimam esse deitatem
ueteris testamēti testimoniis hoc ē multi-
plici diuinæ īspiratōis oraculo in hebrai-
cæ īprobatōem p̄fidia & catholicæ fidei
cōfirmatōem demonstrauimus nō ad ip-
sius fidei ullatenus cōprobatōem q̄ nullū

penitus meritum consequi posset: ubi p
bationū experimenta deposceret. Nā si p
babilibus rōibus suasibilibusq; argumē
tis illam constare opus esse q; iudicaret
non fides amplius q; simplici dicētis uerbo
sola auctoritate præstat. Sed opinio pe
nitius diceretur quæ suasibilibus argumē
tis pbabilibusq; rōibus suadet ac cōpro
bat. Quā qdē opinionē nō dicētis aucto
ritas causat. Verū noster assensus suasibi
li pbabiliq; rōe deuinctus etiā si ab omni
carēte auctoritate pmāt. Si uero nō sua
suas aut probabiles q; rōes exposceret.
Verū demonstratiuas ac ifallibiles rerum
cās. tūc non fides nec opinio diceret quæ
cōtrariis psuasionibus rōibusq; mutari
porest. Sed rei prout ē ifallibilis imutabi
lisq; scientia.

Quoniā ergo diuinū illū ineffabilis maie
statis intuitū æternāq; foelicitatē nullis su
is actionibus consequi hō potuisset. ut ta
men aliqd mereri posset quo diuinæ gra
tiæ capax facilius efficere liberā eius uo
lūtate q; sola meret ac demeret humana

20
natura experiri constituit impossibilia
naturæ cōmertia ac humano ingenio mi-
nime cōgruentia enarrādo diuinæ pu-
ta incarnatōis misteria humanæq; nati-
uitatis ex uirgine resurrectōis a mortuis
ascensionis ī cælū ac ī gloriosissimū su-
um corpus panis ac uini īmutatōis ut q
diuinæ suæ maiestati ut dignū ē credere
uoluisset. Cum fides non ingenii sed uo-
luntatis sit opera uel facultas q̄ oībus ho-
minibus æqlis tradita est diuinā illā īeffa-
bilis suæ maiestatis gratiā: licet nō suffi-
cienti uel æqli merito: uerūtamen aliquali
cōseq; possent.

Quēadmodū, n. domini passio cūcta ua-
luit hominum delere peccata & ad pristi-
nā reddere īnocētiā: Ita cūctis suæ maie-
stati credere statuentibus peccatorū suorū
debito sua passione soluto fidei merito
daturum se dignatus ē polliceri æternæ
suæ cōtemplandæ maiestatis gratiā. hoc
enī nos docuit patris nostri Abræ nobi-
le illud & p notādū exēplū: cū dicit. Cre-
didit Abraam deo & reputatum est ei ad

iustitiam. hoc uolens nobis declarare q̄
pp hoc qđ credidit deo: ita a cūctis ppri
is ac primi parētis peccatis iustificatō eua
sit quod illius fidei merito æternū iēflabi
lis deitatis cōsortiū fuerit cōsecutus. Do
cētur ergo uniuersi hūani generis aīan
tes fidei merito posse saluari: qđ tamen
deo iure tenent īpēdere. Cū nedū iustū
uerū etiā homini debitū sit deo credere
Nā cū fides sola dicētis auctoritate præ
stat. Cui. n. merito bonitatis ac p̄fectōis
q̄ sūmā auctoritatē sibi semp̄ adepta est
magis credere tenent: aut debēt homi
nes q̄ deo. Qui nedum optimus & p̄fe
ctissimus est: sed est id quo nil melius ul
la rōe excogitari pōt. Merito ergo nedū
debet: sed iure tenet hūanū genus crede
re Christo. Alioq̄ n nedū primi parentis
ac pprii peccati: sed & huius infidelitatis
uel nō exhibitæ sibi fidei demerito iure
dānant. Cū fides nō ut lex olī pticularit̄
hebreis tradita sit: sed uniuerso orbi &
cū īgenii acumine minime egeat: quo in
æq̄les esse homines cōstat: sed uolūtatis

libertate q̄ adeo æq̄lis hoībus tradita ē ut
nemo altero potiori uolūtatis arbitrio p
fruat̄ur. Quare nemo se damnātē accu
set cū ī sua positū fuerit potestate saluari
Hoc. s. solo facilimo ac iure homini de
bito medio deo. s. credere. Quod q̄dē ne
accusaret homo facere nō potuissē: cum
ea dominus credere mandauerit q̄ hūa
nā excedūt naturā: & q̄ q̄dem nec itelle
ctus creatus attingere potuisset. uoluit do
minus noster piissimus sua pietate doce
re. Nā nulla rōe itimari homini potuis
set: q̄ hūani īgenia uires excedunt: nisi ī
possibilibus naturæ argumētis miraculis
. s. soli deo possibilibus sibi credendū fo
re docuisset. Et iō piissimus dñs noster
optās hūanū genus uelle saluari nedū si
plicit̄er sibi credi ac fidē præberi constitu
it: uti iustū erat ac iure tenebat̄ ne cordis
duritie tātū munus amitteret: sed mirabi
libus supra naturā exemplis ac nulli: nisi
deo possibilibus uoluit ad sibi creden
dū q̄ uerus deus esset elicere dicens. Si
opera nō fecissem quæ nemo alius fecit:

peccatum non haberent. s. in non credē
do: quia absque miraculorum experimē
to quo uniuersus orbis Christo fidē prae
stitit durissimum fuisset humano inge
nio Christo fidem praestare potuisse.
Exhibitis ergo miraculorum experimē
tis nemo se excusabilem fuisse: nemo se
non uocatum arguere poterit. cum scri
ptum sit. in omnem terram exiuit sonus
eorum & in fines orbis terrae uerba eorum
. s. apostolorum qui supra naturam infini
tis mirabilis Christum deum esse: sibiq;
merito credendum uniuerso orbi demon
strarunt. Et siquid usquam aut ullo tem
pore se tueri possent fidem ignorasse
quod ad eorum non aduenerit aures. quo
niam Apostolus ait. Quomodo credent
nisi imitantur. & cetera. Ergo fides est
ex auditu que tamen excusatio eos non
saluabit. multo minus profecto excusare
se poterunt Iudei qui nedum ante ocu
los habuerint & uiderint expressa & su
per omnem naturam in Christi nomine
per uniuersum orbem facta miracula

quibus totus orbis a gētilitate ad Christi
fidem uersus ē Idolis derelictis. Verum
etiam prophetarū suorum testimoniis ī
finitis aduentum Christi dei nostri & fi-
dem comprobatam agnoscunt:& negāt
tamen ea quæ a prophetis prædicta sunt
duritie ac obstinatione perseuerantes.
Qui ut d' domini nostri Iesu Christi ad
uentu:passione:morte:resurrectione:&
ascensione.& cetera. Suis testimoniis im-
probari possint:ueluti etiam de generati-
one & spiratione æterna superius impu-
gnauimus prophetarum dicta & testi-
monia nonnulla iuxta rerum & operū
distinctionem & ordinem seriose infe-
rius apponemus per quæ & illi merito ī-
pugnari & uinci poterunt & Christo cre-
dētes nō ad eorū demeritū:s3 ad fidei glo-
riā cōfirmari gaudebūt.

Quæ quidem hebreis dicta & propheta-
ta de Christo.ideo non palam & in aper-
to dicta fuisse constat. Q̃ obstinata duri-
tie ac malicia minime credituri essent.

Sed in parabolis dicta sunt ut accusare n̄
ualeant dicta nō esse. & tamen licet dicta
fuerint illa intelligere non ualuerint iux
ta illud excæca cor Populi huius: ut uidē
tes non uideant & audientes non intelli
gant. In parabolis autem statuit domi
nus diuinos illos loqui Prophetas: ut sū
mus ille ineffabilisque eius aduentus &
Prophetarum elloquio uaticinioque pro
diret in lucem: & in Enigmate. Paraboli
isque prolatus suo tempore salus in se
credentibus fieret. ab ipsa igitur in para
bolis p̄testatione loquendi nec forte ne
gare audeant monuisse eos dominum
in Parabolis fore locuturum nostri ope
ris sumemus exordium & per Prophe
tas eius aduentum ita fuisse præmonitū
ut minime negare ualeant comodatis re
bus sermonibus cōprobabimus.

DE LOCUTIONE DEI in parabolis

P̄s. Inclino in parabolis aurē uestrā ap̄iā
ī psalterio p̄positionē meā

P̄s Attēdite popule meus legē meā īcline
aurē uestrā ī uerba oris mei. asp̄iā ī para-

23
bolis os meū.

DE PRAEMISSIONE IOANNIS BAPTISTAE.

Malachias. Ecce ego mittā angelū meum q̄ prapara-
bit uiā ante faciē meā.

Isaia. Audite īsulæ & attēdite populi de longe
dominus ab utero uocauit me de uentre
m̄ris meæ recordatus ē nōis mei: & posu-
it os meū quasi gladiū acutū sub umbra
manus suæ protexit me: & posuit me si-
cut sagittā electam ī pharetra sua absco-
dit me & dixit mihi seruus meus es tu in
te gloriabor & nunc hæc dicit dominus
formans me ex utero seruū sibi.

DE ANNUNTIATIONE VIRgīs.

P̄s. Audi filia & uide īclina aurē tuā & obli-
uiscere populū tuū & domū p̄ris tui: q̄a
cōcupiuit Rex spetiem tuam.

P̄s. Deus ī medio eius nō cōmouebit adiu-
uabit eam deus mane diluculo.

P̄s. deus ī dōibz ei⁹ cognosceť cū suscipiet eā
DE INCARNATIONE DOMINI.

P̄s. Inclinauit cælos & descendit.

Domine inclina cælos tuos & descende

Idē. tange mōtes & fumigabūt:

Descēdet sicut pluuia ī uellus: & sicut stilicidia stilātia sup terrā.

DE CONCEPTIONE VIRGINIS

Isaias. Audite domus Dauid dominus dabit uobis signum. Ecce uirgo cōcipiet & pariet filium & uocabitur nomē eius Emanuel.

Idē. Signū nouū creauit sup terrā mulier circūdabit uirum.

Sapientiae. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo: & dixit mihi ī Iacob inhabita in israel hæreditate & in electis meis mitte radices. & radicaui in populo honorificato & ī pres dei mei hereditas illius & ī plenitudīe sactorū detētō mea.

DE LOCO NATIUITATIS.

Micheas. Et tu bethlehem terra Iuda nequaquam minima es in principibus iuda. ex te enī exit dominator isral & egressus eius a diebus æternitatis.

DE NATIUITATE DOMINI.

Abacuc. Egressus es domine ī salutem Populi tui cū Christo tuo.

Malachias. Propter hoc dabit eos deus usque ad tempus
in quo perituri sunt peruriet.

Zacharias. Latere domus syon: quia ueniam ad te & ha-
bitabo in medio tui dominus.

Idem. Latare filia syon: quia ecce ego uenio & habi-
tabo in medio tui ait dominus & applica-
bunt gentes multe ad dominum in illa
die. & erunt mihi populus & habitabo in
medio tui & scies quia dominus exercituum
misit me ad te.

ii Regum. Cum compleueris dies tuos & dormieris
cum patribus tuis suscitabo progeniem
post te quae egredietur de utero tuo &
ego ero illi in patre & ipse erit mihi in filium
dixit dominus David.

Isaias. Ego primus & ego nouissimus: manus
mea fundauit terram & dextera mea me-
sa est caelos non a principio in abscondito
locutus sum ex tempore antequam fieret ibi era-
& nunc dominus misit me et spiritus eius.

Idem. Ecce inquit puer meus dilectus meus con-
placuit sibi in illo anima mea dedi spiritum
meum super eum.

Idem. Puer natus est nobis & filius datus est nobis

cuius imperium super humeros eius &
uocabitur nomen eius admirabilis con-
siliarius: deus fortis: princeps pacis: pa-
ter futuri sæculi multiplicabit eius impiū
& regni eius nō erit finis.

Idē. In die illa erit radix Iesæ qui stabit in si-
gnum populorum ipsum gentes depre-
cabūt & erit sepulchrū eius gloriosū.

Idē. Egredietur uirga de radice Iesæ & flos
de radice eius ascendet & requiescet sup
eum spiritus domini: spiritus sapiētiae &
intellectus: spiritus consilii & fortitudinis:
spūs sciētiae & pietatis & replebit eū: spūs
timoris domini.

Idē. Pete tibi signum a deo tuo in profundum
infernī siue ī excelsū supra: & dixit nō
petā & nō tentabo dominū propter hoc
dabit dominus deus signum. Ecce virgo
conciptet & pariet filium & uocabit nō-
men eius Emanuel: hic erit magnus & fi-
lius altissimi uocabitur: & dabit illi do-
minus deus sedem David patris eius &
regnabit in domo Iacob in æternū & re-
gni eius nō erit finis.

Idem. Rorate cæli desuper & nubes pluant in-
stum:aperiatur terra & germinet salua-
torem & iustitia oriat simul ego dñs cre-
aui eum.

Idē. Ecce mittam ī fūdamētis suis lapidem
preciosū electū āgularē & q̄ crediderit ī
eū nō cōfundetur.

Idē. Generationē eius q̄s enarrabit.

Idē. Propter hoc sciet populus meus nomen
meū in die illa:q̄a ego ipse q̄ loquor ecce
adsum.

Idē .Domus dei sancta lætare: quia uenit lu-
men tuū & gloria domini sup te orta est
quia ecce tenebre operient terram & cali-
go populus.super te aut oriet lux & am-
bulabūt gentes ī nomine tuo & reges in
splendore ortus tui.leua in circuitu ocu-
los tuos & uide omnes isti cōgregati sūt
uenerunt tibi filii tui de longe ueniēt &
filia tuæ d̄ late resgent.

Natan. Danid ex uerbis domini annuntio tibi
q̄ ædificaturus sit tibi dominus domū
cūq̄ impleueris dies tuos ut uadas ad pa-
tres tuos suscitabo semen tuum post te.

quod erit de filiis tuis & stabiliam regna
eius & ipse ædificabit mihi domum &
firmabo solium eius usq̃ i æternū ego ero
ei in patrem & ipse erit mihi i filiū & mi
sericordiā meam non auferam ab eo: si
cut abstuli ab eo qui ante te fuit & statuā
eū i domo mea & in regno meo usq̃ i se
piternū & tronus eius erit i sempiternū.

Jeremias Ecce dies uenient dicit dominus & su
scitabo David germen iussū.

Daniel. In diebus illis suscitabit dominus regē
q̃ i æternū nō cōmouebit & regnū eius
alteri non dabitur pcutiet & cōteret uni
uersa regna & ipse stabit i æternū.

Idē. Vidi lapidem abscisū de monte sine ma
nibus præcidentiū & cū uenisset i terrā
repleuit orbem terræ.

Ageus. Hæc dicit dominus. Spiritus meus erit i
medio uestri nolite timere adhuc unum
modicū & mouebo cælū & t̃ram: mare
& aridam: & mouebo oēs gentes & ueni
et desideratus cūctis gentibus & magna
erit gloria domus huius nouissimæ.

P̃s Cum dederit dilectis suis somnum ecce

hereditas dñi filii merces fructus uētris.

P̃s. Orietur in diebus eius iustitia & abūdā-
tia pacis donec auferāt luna.

P̃s. Homo natus est ī ea & ipsa fūdauit eam
altissimus.

Idē. Videbit̃ deus deorum in syon.

Idē. Multiplicabit̃ eius īpiū & pacis non erit
finis.

Idē. Veritas de terra orta est & iustitia de cœ-
lo prospexit.

Idē. Terra dabit fructū suum.

P̃s. Virgam uirtutis tuæ emittet dominus
ex syon dñare ī medio inimicorū tuorū.

Idē. Exortum est in tenebris lumen rectis mi-
sericors & misator dominus.

DE REQ VIE DOMINI INTER
BOVEM ET ASINVM.

Isaias. Cognouit bos possessorē suū & asinus p̃
sepe dominū suū. Populus aut̃ meus nō co-
gnouit me.

Abacuc. Audiui auditum tuum & timui ī medio
duorū aīaliū cognoscentis eū dū appropi-
quarent anni tui cum aduenerit tempus
ostenderis.

DE APPARITIONE STELLAE
ET ADVENTV MAGORVM
CVM DONIS.

Isaias. Letare filia Ierusalem quia ueniet lumē
tuum & gloria domini super te orta est:
quia ecce tenebre operient terrā & caligo
populos. super te autē orietur lux & glo
ria domini in te videbitur & ambulabūt
gentes in lumine tuo & Reges in splēdo
re ortus tui. Leua in circuitu oculos tu
os & uide omnes isti congregati sunt.
Venerūt tibi filii tui de longe uenient &
filiae tuæ de latere surgēt. Tūc uidebis &
afflues & mirabit̃ & dilatabit̃ cor tuū qñ
cōuersa fuerit ad te multitudo maris for
titudo gentium uenerit tibi. Inundatio
camelorū operiet te dromedarii madiā
& effa. omnes de faba uenient aurum &
thus deferentes & laudem domino nun
tiantes.

Idem. In tempore illo deferetur munus domi
no exercituū a populo diuulso a populo
terribili.

Psalmo. Corā illo procedent æthyopes & inimici

27
eius terra ligent. Reges tarsis & insule
munera offerent: Reges Arabum & Sa-
ba dona adducent: & adorabunt eum om-
nes Reges omnes gentes seruient ei:

Ps. Et uiuet & dabitur ei de auro arabie &
adorabunt eum sepe tota die benedicent ei.

DE PRESENTATIONE domini in templo.

Malachias. Statim ueniet ad templum sanctum suum do-
minator dominus quem uos queritis & an-
gelus testamenti quem uos uultis.

Ps. Suscepimus deus misericordiam tuam in
medio templi tui.

DE INTERITV infantium per Herodem.

Ploratus & ululatus multus Rachel plo-
rans filios suos & noluit consolari: quia
non sunt.

DE REDITV Domini de Aegypto.

Hieremias. Reuertere uirgo israel ad ciuitates tuas
defuncti sunt. n. q. querebant animam pueri: ex
Aegypto uocaui filium meum.

DE PERPETVA uirginitate matris domini.

Ezechielis. Conuersti me ad uiam portae sanctuarii.
exterioris quae respiciebat ad orientem &
erat clausa & dixit ad me dominus porta

hec clausa est: & non aperietur: & uir nō
transibit per eam. quoniā dominus īgres-
sus ē p eā & erit clausa.

DE Diuinitate ī hūanitate eiꝰ abscondita

Jeremias. Homo ē & quis eū intelliget.

P̃s. Quoniā tu es q̃ extraxisti me de uentre
spes mea ab uberibus m̃ris meæ ī te pie-
ctus sū ex utero.

P̃s. Accedet homo ad cor altum & exaltabi-
tur deus.

P̃s. Virgam uirtutis tuæ emittet dominus ex
syon dominare ī medio inimicorū tuorū.

P̃s. Ego aut̃ in uno gaudebo: exultabo ī deo
Iesu meo.

DE ACCEP̃tatione & unctōne dñi.

Isaias. Spiritus domini super me propter quod
unxit me & misit me euangelizare pau-
peribus prædicare captiuis remissionē &
cæcis uisum.

Idē. Ecce seruus meus suscipiā eum electus
meus cōplacuit sibi in illa anima mea de-
di spūm meū sup eum iudicium gentiū
proferet.

P̃s. Iurauit dominus & non poenitebit eū: tu

es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.

P̃s. Ego autem cōstitutus sum Rex ab eo super syon montem s̃ctum eius pr̃dicās pr̃ceptū domini.

P̃s. Dominus dixit ad me filius meus es tu ego hodie genui te.

DE TENTATōe domini p̃ diabolum.

Zacharias. Vidi Iesum sacerdotē magnum et stabat diabolus a dextris eius ut aduersaretur ei et dixit ad eū. imperet tibi deus diabo-
le q̃ redemit israel.

DE ADVENTV dñi in humilitate.

Isaias. Dicite filiæ syon ecce Rex tuus uenit tibi iustus et saluator paup̃ sedēs sup̃ asinā

Idē. Propter syon non tacebo propter israel non quiescam donec egredietur ut splendor eius & saluator eius ut lampas.

Idē. Leuauerunt speculatores tui uocē suā simul laudabunt quia oculo ad oculum uidebunt.

Idē. Et ascendet sicut uirgultum coram eo & sicut radix de terra sitienti: non est species ei neque decor & uidimus eum & nō

erat aspectus eius & desiderauimus eum
despectum nouissimum uirorum uirū
dolorum & scientem infirmitatem & q̄
si absconditus uultus eius & despectus.
unde nō reputauimus eū.

Idē. Dedi te in lucem gentiū ut sis salus mea
usque ad extremum terræ: Reges uide-
bunt & consurgent principes & adora-
būt dominū deū tuū & scūm israel q̄ ele-
git te.

Idē. Populus gentium qui ambulabat in te-
nebris uidit lucem magnam: habitanti-
bus in regione umbræ mortis lux orta ē
eis: paruulus natus est nobis & filius da-
tus est nobis.

Idē. Dicite filia syon ecce saluator tuus uenit
ecce merces eius cum eo & opus illius co-
ram illo.

Idē. Surge illuminare Ierusalem: quia uenit
lumen tuum & gloria domini super te
orta est: quia ecce tenebræ operient terrā
& caligo populos. super te autem oriet̃
dominus & gloria eius in te uidebit̃.

Ieremias. Tibi peccauimus expectatō israel saluator

in tempore tribulatōnis. Quare futurus
es: sicut colonus in terram: & quasi uia-
tor declinans ad manēdum. quare futu-
rus es quasi uir uagus & qui non potest
saluare. tu aut in nobis es domine & no-
mē sāctum tuū inuocatū est sup nos ne
derelinquas nos domine deus noster.

Idē. Hic est deus noster & non aestimabitur
alter ab eo qui inuenit omnem uiam pru-
dentia & ostendit eam Iacob puero suo
& israel dilecto suo post hac in terris ui-
sus est & cum hominibus conuersatus ē.

Idē. Ecce dies uenient dicit dominus & uisi-
tabo David germē iustū & hoc ē nomē
quo uocabūt eū dominus iustus noster
illud dominus est tethagramaton.

Abacuc Loquere scribe uisum aperte & explana
eum super tabulis ut percipiant qui lege-
rint eum: quia adhuc uisus procul appa-
rebit in finem & non mentietur si morā
fecerit expecta illum: quia ueniēs ueniet &
non tardabit.

Zacharias. Lætare filia syon: iubila filia Ierusalem:
ecce Rex tuus uenit tibi pauper sedens

- super asinam & pullū eius subiugalem.
- P̃s. Ego autem sū uermis & nō homo obrobrium hominū abiectio plebis.
- Idē. Omnes uidentes me deriserūt locuti sūt labiis & mouerūt caput.
- P̃s. Propter ueritatē & mansuetudinē & iustitiam deducet te mirabilis dextera tua.
- Idem. Misere mei domine uide humilitatē meā de inimicis meis.
- P̃s. Egenus & pauper sum deus adiuua me.
- P̃s. De torrente in uia bibit propterea exaltauit caput.
- P̃s. Vide humilitatem meā & erue me: quia legem tuā nō sū oblitus.
- P̃s. Credidi p̃p̃ q̃ locutus sū: ego aut̃ humiliatus sum nimis.
- P̃s. Domine nō ē exaltatū cor meū: neq̃ elati sunt oculi mei: neque ambulauī in magnis neq̃ ī mirabilibus sup̃ me.
- P̃s. Domine inclina cælos tuos & descēde tāge mōtes & fumigabūt.

DE POTESTATE DOMINI.
ANNA MAter Samuelis primo regū.

Dominus dabit impiū primo Regi suo
et sublimabit cornu christi sui.

Micheas. Videbit et pascet gregē suum ī ueritate
domini et ī honorem noīs dei sui.

P̄s. Sedes tua deus ī sēculū sēculi uirga dire
ctionis uirga regni tui.

DE DOCTRINA dñi data discipulis.

P̄s. Narrabo nomen tuū fratribus meis in
medio eorū laudabo te.

P̄s. Vias meas annūtiaui et exaudisti me do
ce me iustificatōes tuas.

Idē. Vias mandatorū tuorū cucurri cū dilata
sti cor meum.

DE CLARIFICATIONE domini.

Isaias. Gloriosus erit inter uiros aspectus eius
& forma eius īter filios hominū.

Idē. Ecce ītelligite seruus meus exaltabit &
eleuabitur & sublimis erit ualde.

Idē. Ecce dominus noster ī fortitudine bra
chii eius dominabit & merces eius cū &
eo opus illius corā illo: sicut pastor gregē
suū pascet & ī brachio suo congregabit
agnos.

Daniel. Aspiciēbā ī uisu noctis & ecce ī nubibus

cæli quasi filius hōis ueniebat & puenit
usque ad antiquū dierū & in conspectu
eius obtulerunt eum: & dedit ei potesta-
tem & regnum & omnis populus tribus
& linguæ seruiant ei.

Ps. Dominus dixit ad me filius meus es tu
ego hodie genui te: postula a me & dabo
tibi gentes hæreditatem tuā & possessio-
nē tuā terminos terræ.

Ps. Ex ore infantium & lactentium perfeci-
sti laudem pp inimicos tuos ut destruas
inimicū & ultorē.

Idē. Præfulgor ī conspectu ei⁹ nubes trāsierūt

Ps. Speciosus forma præ filiis hominum: dif-
fusa est gratia in labiis tuis ppea benedi-
xit te deus ī æternū.

Idē. Notū fecit dominus salutare suū ī cōspe-
ctu gētū reuelauit iustitiā suam.

Idem. Dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem
propterea unxit te deus: deus tuus oleo
lætitiæ præ cōsortibus tuis.

Idē. Minuisti eum paulominus ab āgelis glo-
ria & honore coronasti eū & cōstituisti
eū sup opa manū tuarū.

30
DE MIRACVLIS DOMINI.

Isaias. Ecce inquit dominus noster ipse ueniet & saluabit nos. tunc aperientur oculi caecorum aures surdorum audient. tunc saliet claudus quasi ceruus plana erit lingua mutorum.

Idem. Spiritus domini super me eo quod misit me ad annuntiandum mansuetis salutem: misit me consolari tribulatos corde: predicare captiuis remissionem & caecis uisum.

Idem. In illa die audient surdi uerba illius & oculi caligine caeci uidebunt.

DE TRANSFIGURATIONE.

Psalms. Emitte lucem tuam & ueritatem tuam ipsa me deduxerunt in montem sanctum tuum & in tabernacula tua.

Psalms. Confessionem & decorem induisti amictus lumine sicut uestimento.

DE FIGURATIONE & instructione sacrificii

Salamon. Aaron extendit manus super altare & obtulit sanguinem uitae incensum deo uiuo & sacrificium de geminis terrae: sicut Melchisedech & Abraam.

Idem. Sapientia Altissimi comunicauit sacrificium suum misit uinum & paruit mensam

tunc misit seruos dicens. quis est paru-
lus ueniat ad me & insipientes comedāt
panē meū & bibāt uinū meū tēpatū aq̃.

Idē. Ego faciā dicit dominus deus uineā meā
flumina magna ad dandum potum po-
pulo meo electo: & Iacob nō obediens &
tu israel nō audiens es.

Moyſes leui. Offeretis deo de lauatis de archa & de ex-
trici. xxx. iii. preſſione uuæ & benedicet uobis do-
minus.

Leuitici. Homo d' ſemīe Aaron q̃ hēt maculā nō
offeret deo ſacrificiū panis.

ī eodem. Quando intraueritis terram habitatiōis
neſtræ quam daturus ſum uobis in hæ-
reditatem offeretis deo panes ī ſacrificio
de farina mundiſſima.

Regū priō. Non ſunt hic panes: niſi panes oblatio-
capitulo. nis ī ſacrificio quos nō cōueit comedere
pueris: q̃a ſanctus eſt.

Regū. ii. ca. Tres iuuenes hauserūt aquā de ciſterna
& Propheta obtulit ſacrificiū deo.

Abacuc. In fortitudine panis & aquæ ambulauit
quadraginta diebus & q̃dragita noctibꝫ
uſq; mōtē dei.

- P̄s. Iurauit dominus & non poenitebit eū tu
es sacerdos ī aeternum secundum ordinā
Melchisedech.
- P̄s. Petierunt & uenit coturnix: & pane cæ-
li saturauit eos.
- P̄s. Exortum est ī tenebris lumen rectis mi-
sericors & miserator domino escā dedit
timentibus se.
- Sapiētiae. Cibauit illum dominus pane uitæ & ītel-
lectus & aqua sapientiae salutaris potauit
eum & firmabitur in illo & nō flectetur
& continebit illū & nō cōfūdetur.
DE proditiōe seu uenditiōe Iudæ.
- Amos. ii. Super israel tribus sceleribus cōuertam
uel transferam super quartum non trans-
feram eo q̄ uendiderūt iustū p̄ argento.
- Zacharias. Et appenderūt mercedem meā triginta ar-
genteos & dixit dominus ad me ponite
illud in s̄actuarium quo ap̄preciatus sum
ab eis.
- Ieremias. Peccatū Iudæ scriptū est stilo ferreo ī la-
pide adamantino.
- Isaias. Testis falsus non erit impunitus p̄ eo q̄
uendit pro argento iustū.

P̄s. Traditus sum & nō egrediebar.

P̄s. Qui ædebat panes meos contra me leua
bit calcaneū suum.

DE CAPTIONE domini.

Sapiētiae. Comprehendamus iustū: quia inutilis ē
nobis & contrarius operibus nostris: im
perat nobis præcepta legis & diffamat
nos p̄ceptis disciplinæ nr̄æ p̄mittit scien
tiā dei se habere & filium dei se facit.

Ieremias. Spiritus oris nostri Christus dominus
captus est pro peccatis nostris.

DE FVGA DISCIPULORUM.

Iob. Fratres mei recesserūt a me & noti mei
quasi alieni præterierūt me.

Zacharias. Percutiā pastore & disp̄gēt oues gregis.

P̄s. Longe fecisti notos meos a me posuerūt
me in abominationem sibi.

P̄s. Elongasti a me amicū & proximū & no
tos meos a miseria.

P̄s. Omnes amici mei obliti sūt mei & ego
relictus sū iis q̄ q̄rūt animā meam.

P̄s. Cōsiderabā ad dexterā & uidebā & non
erat qui agnosceret me.

DE IMPRoperatōe & fremitu iudeorū.

32
Jeremias. Promittit scientiā dei se habere & filium
dei se facit.

Idē. Et præfert nouissima iustorū & gloriat
patrem deū se habere.

Si enim est uerus filius dei suscipiet eum
& liberabit eum de manu contrariorum
contumelia & tormēto interogenus eū
ut sciamus reuerentiā eius morte turpis-
sima cōdemnemus eū.

Filius
boceri. Mittamus lignum in panem eius & era-
damus eū d' terra uiuentiū.

præuaricatione præuaricata est in me do-
Jeremias. mus iuda ait dominus negauerunt me &
dixerūt nō est ipse.

Idem. Reliqui domum meam facta ē mihi hæ-
reditas mea quasi leo ī silua dedit contra
me uocem suam.

Idē. Sup̄ quē apuistis os uestrum & aduersus
quē laxastis līguas uestras.

P̄s. Sperauit in domino eripiat eū saluū fa-
ciat eū: quoniā uult eū.

P̄s. Quare fremuerūt gētes & populi medi-
tati sunt inania.

P̄s. Domine quid multiplicati sunt qui

tribulant me multi insurgunt aduersum me
multi dicunt anime mee non est salus ipsi in
deo eius.

P̃s. Linguis suis dolose agebant iudica illos
deus.

P̃s. Ecce paruit iniustitiam concepit dolorē:
& peperit iniquitatem.

P̃s. Cuius maledictione os plenum est ama-
ritudine & dolo sub lingua eius labor &
dolor.

Psalmus. Sepulchrum patēs guttur eorū liguis su-
is dolose agebāt uenenum aspidum sub
labiis eorū.

P̃s. Quorum os maledictione & amaritudi-
ne plenum est ueloces pedes eorum ad ef-
fundendum sanguinem.

P̃s. Aperuerūt sup̃ me os suū sicut leo rabiēs
& rugiens.

P̃s. Quoniā circūdederunt me canes multi
cōsiliū malignantiū obsedit me.

P̃s. Aduersus me susurrabāt oēs inimici mei
aduersum me cogitabant mala mihi.

P̃s. Quia dixerunt inimici mei mala mihi:
Et qui custodiebant animam meam

cōsiliū fecerūt ī unū.

P̄s. Dicētes deus dereliquit eū p̄sequimini & cōprehēdite eū: q̄a nō ē q̄ eripiat.

DE FREMITV IV deorum.

P̄s. Inimici mei dixerūt mala mihi moriet̄ & p̄ibit nomen eius.

P̄s. Multiplicati sunt sup̄ capillos capitis qui oderūt me gratis.

P̄s. Memor esto huius inimicus īproperavit domino & populus īsapiens incitavit nomen suum.

P̄s. Me expectauerūt peccatores ut p̄derēt me testimonia tua intellexi.

P̄s. Acuerūt līguas suas sicut serpētes: uenēnū aspidū sub labiis eorū.

P̄s. Posuerūt in cælū os suū & līgua eorū trāsiuit in terram.

DE VOLVNTARIA OBLATIONE ET ACCESSV ad passionem.

Isaias. Oblatus ē: q̄a ipse uoluit & nō apuit os suum.

Idē. Dominus deus apuit mihi aurē. ego aut̄ nō cōtradico retrorsū nō abii: corp̄ meū dedi p̄cutiētibz & genas meas uelātibz

faciem meam non auerti ab increpantibus & conspuentibus in me: dominus deus auxiliator meus: & non sum confusus: ideo posui faciem meam ut petram durissimam & scio quod non confundar.

Idē. Et desiderauimus eum despectum & nouissimum uirorum uirum doloris & scientem infirmitatem.

Idē. Vere langores nostros ipse tulit & dolores nostros ipse portauit & nos putauimus eum quasi leprosum & percussum adeo & humiliatum. ipse autem uulneratus est propter iniquitates nostras attritus est propter scelera nostra: disciplina pacis nostrae super eum: & liuore eius sanati sumus omnes nos quasi oves errauimus unusquisque in uiam suam declinauit.

Hieremiae. Domine demonstraisti mihi & cognoui tu ostendisti mihi studia eorum: et ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad uictimam et cognoui: quia cogitauerunt super me consilia dicentes mittamus lignum in panem eius et eradamus eum de terra uiuentium et nomen eius non memoretur amplius.

Exultauit ut gigas ad currendam uiam
a summo caelo egressio eius & occurfus
eius usq; ad sūmū eius.

P̃s. Tribulatio & angustia iuenerūt me mā
data mea meditatio tua est.

P̃s. Domine uim patior responde pro me &
qd respondebit cū ipse fecerim.

DE INIQ VIS TESTIBVS.

P̃s. Insurrexerūt in me testes iniq & menti
ta ē iniqtas sibi.

Surgentes testes iniq quæ ignorabam in
terogabant me.

DE FLAGELLIS & alapis domini.

Iob. Exprobrantes percusserunt maxillā meā
satiati sūt.

Jeremias. Dominus aperuit mihi aurem. ego autē
non contradico: corpus meum dedi pcu
tientibus & genas meas uelantibus faciē
meā non auerti ab increpantibus & con
spuentibus ī me.

Idē. Posui scapulas meas ad flagella & maxil
las meas ad alapas.

Idē. Dabit inqt pcutienti se maxillas satiabit
obrobriis.

Isaias. Sicut agnus corā rōdente se nō aperuit
os suum.

P̄s. Et fui flagellatus tota die castigatio mea
ī matutinis. quoniā ego ad flagella para-
tus sū: & meditatio mea ī conspectu meo
semper.

DE CORONA SPINEA.

Cāticorū. Exite & uidete filia Ierusalē regē ī coro-
na q̄ coronauit eū mater sua

Ieremias. Spinis peccatorū suorū circūdedit me po-
pulus hic plantaui uineā electā expecta-
ui ut faceret uuas & fecit spinas.

DE SVrrectōe regū & potētū cōtra dñz

P̄s. Astiterūt Reges terræ & p̄cipes conue-
nerūt ī unū aduersus dominū & aduer-
sus Christū eius.

Dirūpamus uīcula eorū & proiciamus a
nobis iugū eorū.

P̄s. Circūdederūt me uituli multi: tauri pin-
gues obsederūt me.

Aperuerūt sup me os suū sicut leo rabi-
ens & nō rugiens.

Q m̄ circūdederunt me canes multi
cōsiliū malignātiū obsedit me.

P̃s. Pr̃icipes p̃secuti sũt me gratis & a uerbis
tuis nō formidauit cor meũ.

P̃s. Quoniā alieni īsurrexerũt aduersũ me
& fortes q̃sierũt aĩam meā & nō p̃posue
rũt deũ ante cōspectũ eorũ.

P̃s. Etenĩ federũt pr̃icipes & aduersũ me lo
q̃bāť: seruus aut̃ tuus exercebat̃ ī iustifi
catōibus tuis.

DE SILENTIO dñi tempore passionis.

Ieremias. Tacui & silui nunq̃d semp̃ tacebo.

Isaias. Obmutescit sicut agnus corā tondēte se
& nō aperiet os suum.

Idē. Non clamabit neq̃ audiet q̃s uocē eius ī
plateis.

P̃s. Posui custodiā ori meo cū cōsisteret pec
cator aduersũ me.

Obmutui & humiliatus sum & silui.

Obmuri & non aperui os meũ.

P̃s. Anticipauerunt uigilias oculi mei turba
tus sum & non sum locutus.

P̃s. Et factus sũ sicut hō nō audiēs & nō ha
bēs in ore suo redargutiones.

Ego autē uelut surdus nō audiebam: &
sicut mutus nō ap̃rens os suũ.

DE ARVNDINE QVA PERCVS
SVM FVIT caput domini.

Isaias. Arūdinem cōquasiatam conterēt.

DE PILato Iudice.

Et si īgrediebat̃ ut uideret uana loqueba
tur: cor eius cōgregauit iniquitatem sibi.

Egrediebat̃ foras & loquebat̃ ī idipsū.

DE REPVLsione pretii domini.

P̃s. Veruntamen pretiū meū cogitauerunt
repellere.

DE DIVISIONe vestimentorum.

P̃s. Partiti sūt sibi uestimēta mea & sup ue
stē meā miserūt sortem.

DE POR Tatione crucis.

Isaias. Et factus est prīcipatus eius super hume
rum eius.

Iacob. Portans ligna figurauit Christū ferentē
crucem.

DE CRVCIfixione seu passione dñi.

Isaias. Quasi ouis ad occisionē ductus ē & sicut
agnus corā tōdēte se nō aperuit os suus.

Idē. Quis est iste qui uenit de edon tinctis
uestibus de bosra iste formosus in stola
sua.

- Idē. Occidetur Christus.
- Idē. Pro eo qđ tradidit animam suam in mortem.
- Idem. Expandi manus meas tota die ad populum incredulum.
- Abacuc. Cornua ī manibus eius ibi abscondita est fortitudo eius.
- Ieremias. Torcular calcaui solus & de gētibus nō est uir mecum.
Foderūt manus meas & pedes meos & diminuerūt oīa ossa mea.
- Idē. Reliq domū meā diuisi hæreditatē meā tradidi animam meam in manu inimicorum eius.
- Idē. Morte turpissima cōdemnemus eum.
- Zacharias. Vos me configistis & dixistis ī quo confugimus te: uos me cōfigistis gens tota.
- Idē. Aspexerūt in me die illa quem transfixerunt & plangent eū. quasi planctu unigeniti & dolebunt super eū: ut dolere solēt ī morte primogeniti.
- Iob. Posuit me quasi signū circundedit me lanceis suis.
- P̄s. Qui docet manus meas ad p̄liū: posuisti

ut arcum æneū brachia mea.

P̃s. Virga tua & baculus tuus ipsa me confo-
lata sunt. Impinguaſti oleo caput meum
& calix meus iebrians q̃ præclarus ē

P̃s. Caſtigās caſtigauit me dominus & mor-
ti nō tradidit me.

P̃s. Expādi manus meas ad te aīa mea: ſicut
terra ſine aqua tibi.

P̃s. Calicē ſalutaris accipiā & nomen domi-
ni in uocabo.

P̃s. Cōſiderabā ad dexterā & uidebā & non
erat qui agnoſceret me.

P̃s. Vulnerauerūt ī cōpedibus pedes eius.
Ferrū ptrāſit animam & uerbum eius.

Propheta. Erit uita mea pēdens ante oculos tuos.

P̃s. Eleuatio manuū mearum ſacrificium ue-
ſpertinum.

P̃s. Quia eleuans aliſiſti me.

P̃s. Dominus regnauit a ligno.

DE CRVCIFISSIONE inter latrones.

Iſaias. Et cū iniquis deputatus eſt.

Abacuc. In medio duorū animalīū cognoſcetis eū
DE PLAGIS DOMINI.

Zacharias. Quæ ſunt plage iſtæ in manibus tuis &

dicet his plagatus sum in medio domus
meæ inter eos q̄ diligebant me & leuauit
pastor meus calcaneū cōtra me.

Idē. Videbūt in quē trāffixerunt.

Ieremias. Tendit arcum suū & posuit me quasi si-
gnū ad sagittandū.

Iob. Cum uulnerauit lūbos meos cecidit me
uulnere sup uulnus.

P̄s. Foderūt manus meas & pedes meos & di-
minuerūt oīa ossa.

P̄s. Sup dolorē uulnerū meorū addiderunt
dolorem.

DE TITVLI inscriptione.

Ne deleueris tituli īscriptionem.

DE LATRONE saluato.

P̄s. Adiutua me & saluus ero & meditabor ī
mandatis tuis semper.

DE ORATIONE dñi p peccatoribz.

Isaias. Ipse peccata multoz tulit & pro trāsgres-
sionibus orauit ut nō perirent.

Abacuc. Cum cōturbata fuerit aīa mea ī ira mea
misericordiæ meæ memor ero.

P̄s. Pro eo inqt q̄ eos diligebam aduersaban-
tur mihi: ego aut orabam p eis.

Isaias. Deponēs omnes iniquitates orabat pro peccatoribus.

Idē. Circūspexi & nō erat auxiliator quāsi ui & nō fuit q̄ iuuaret.

DE POTATIONE FELLIS ET ACETI.

Moyſes. Vua eorū vua fellis.

Pſ. Ego te plantaui uinea mea & tu facta es mihi ī amaritudinem.

Pſ. Et dederūt in eſcā meā fel & in ſiti mea potauerūt me aceto.

DE MAGNA VOCE DOMINI IN CRUCE.

Pſ. Voce mea ad dominum clamaui & exaudiuit me de monte ſancto eius.

Pſ. Cum inuocarem exaudiuit me deus iuſtitiae meae in tribulatione mea dilataſti mihi: miſerere mei & exaudi orationē meam.

Pſ. Iſte pauper clamaui & dominus exaudiuit eū & ex omnibus tribulationibus liberauit eum.

Pſ. Laboravi clamans raucae factae ſunt fauces meae.

33
P̃s. Clamauit ad me & ego exaudiam eum
cum ipso sum in tribulatione eripiam eum
& glorificabo eum.

P̃s. Custodi animam meam quoniam factus sum sal-
uum fac seruum tuum sperantem in te.

P̃s. Ego clamaui quoniam exaudisti me in-
clina aurem tuam & exaudi verba mea.

DE OBSCURATIONE solis in plenilunio.

Occidet uobis sol in meridie & tenebre-
fcere faciam terram in die luminis.

Ieremias. Exterrita est inquit quod perturrit Ierusalem &
afflicta est anima eius occidit enim sol cum ad
huc medius dies esset.

DE TREMOTU in morte domini.

P̃s. Commota est & contremuit terra fun-
damenta montium conturbata & commo-
ta sunt: quoniam iratus est eis.

DE TEMPORE mortis domini.

Post septuaginta duas ebdomadas occi-
detur Christus.

DE MORTE DOMINI.

Ego dormiui & soporatus sum.

P̃s. In pace in idipsum dormiam & requescam:
quoniam tu domine singulariter in spe

constituisti me. Quoniam quę p̄fecisti
destruxerūt.

P̄s. Si ambulauero in medio umbrę mortis
nō timebo. quoniam tu mecū es.

P̄s. Impulsus euerfus sū: ut caderē & domi
nus suscepit me.

P̄s. Non uidebit interitum cum uiderit sapi
entes morientes simul insipiens & stulto
peribunt.

P̄s. Accedet homo ad cor altum & exaltabi
tur deus.

P̄s. Si dederō oculis meis somnū & palpebris
meis dormitationem.

P̄s. In pace in idipsū dormiam & requiescā
quoniam tu domine singulariter in spe
cōstituisti me.

DE HORA mortis domini.

Ad uesperū demorabit̄ fletus eius.

DE MORTE DOMINI PROP
TER peccata nostra.

Isaias. Propter scelus populi mei p̄cussi ipsū.

Idē. Eo q̄ iniquitatem non fecit nec inuētus ē
dolus ī ore eius & dominus uoluit conte
rere eū in infirmitate.

32

Ipse peccata multorum tulit & per transgressio-
ribus orauit ut non perirent.

Idē. Si posuerit pro peccato animam suam uide-
bit semen longeum & uoluntas domini in
manu eius dirigetur.

Idē. Vere langores nostros ipse tulit & dolo-
res nostros ipse portauit & nos putauimus
cum: quasi leprosum & percussum adeo &
uulneratum: ipse autem uulneratus est
propter iniquitates nostras. Attritus est
propter scelera nostra disciplina pacis
nostrae super eum & liuore eius sanati fu-
mus omnes nos quasi oves errauimus
unusquisque in uiam suam declinauit & do-
minus posuit in eo omnem iniquitatem
nostram.

Ps. Quousque irruitis in hominem & interficitis
uniuersi uos.

Ps. Circundederunt me dolores mortis pe-
ricula inferni inuenerunt me. Tribulati-
onem & dolorem inueni & nomen do-
mini inuocaui.

Ps. Confortati sunt qui persecuti sunt me iniuste qui
non rapui tunc exsoluebam.

P̃s. Tu aut̃ eruiſti animā meā ut nō periret:
poſuiſti poſt tergū tuū oīa peccata mea.

P̃s. Quia nō ifernus cōfitebit̃ tibi neq; mors
laudabit te: nec expectabūt q̃ deſcēdēt in
lacū ueritatē tuam.

P̃s. Recubās dormiuit ut leo & ut catulus le
onis ſaluos nos faciet domini exitus &
domini mors.

P̃s. Præciſa eſt uelut a texēte uita mea dum
adhuc ordirem ſuccidit me d̃ mane uſq;
ad ueſperam.

DE NON FRACTIS OSSIBVS.

Genesis. Os nō comminuetis ex eo.

P̃s. Cuſtodit dominus oīa oſſa eorū: unū ex
his nō conteretur.

DE PERCVSSione lateris & fluxu aq̃.

P̃s. Dirupit petrā & fluxerūt aquæ abierūt ī
ſicco flumina.

DE SEPULTVRA.

Ieremias. Poſuerunt lapidē ſuper me.

Idē. Cōcluſit uias meas lapidibus q̃dratis hæ
dificauit aduerſus me ut nō egrediar.

P̃s. Collocauit me ī obſcuris: ſicut mortuos
ſæculi anxiatuſ. ē ī me ſpirituſ meus ī me

40
turbatum est cor meum.

DE ADORATIONE DEMUM SEPULCHRI DNI.

Isaias. In illa die erit radix Iesæ que stat in signum
populorum.

Ipsam gentes deprecabuntur & erit sepul-
chrum eius gloriosum.

Ieremias. In sepultura eius reuiuiscunt mortui.

P̃s. Introibimus in tabernaculum eius adora-
bimus ubi steterunt pedes eius.

DE REDEMPTIONE NOSTRA
IN MORTE seu in sanguine domini.

FIGURA VETERIS testamenti uideli-
cet quod mundari uolebant a peccatis asper-
gebant sanguine.

Zachari. Tu quoque in sanguine testamenti tui rede-
as misisti uinctos de lacu in quo non est aqua.

Idem. Cum egredietur uir ab oriente: ecce aquæ re-
dundantes a latere eius dextro.

P̃s. Flumina aquæ uiuentis egrediebantur de uen-
tre illius.

P̃s. Deus autem Rex noster ante sæcula opera-
tus est salutem in medio terræ.

P̃s. Redemptionem misit populo suo manda-
uit in æternum testamentum suum.

FIGVRA VETERIS TESTAMēti.

DE SERPENTE æneo eleuato ī quo qui
aspiciebāt salui fiebāt.

Isaias. Et uocabūt eū populus factus redempto
a domino deo nostro.

Spiritus domini sup me eo q̄ unxit me
ad annūtiādū misit me mansuetus misit
me ut mederer cōtritis corde & prædica-
rem captiuis indulgentiam: & clausis ap-
tionē ut prædicarē animū placabilē do-
mino & diē ultionis deo nostro: ut cōso-
larer omnes lugentes & ponerē fortitu-
dinē lugentiū syon: & darē eis coronam
p̄ cinere oleū gaudii: p̄ luctu paliū laudis
p̄ spū mœroris.

DE DESCENSIONE ad inferos & li-
beratōe parentū.

Penetrabo omnes īferiores ptes terræ &
aspiciā oēs dormiētes ī deum & illumina-
bo oēs sperātes ero mors tua: o mors ero
morsus tuus īfernæ.

Oscas. De manu inqt mortis liberabo eos & de
morte redimam eos.

Idē. Ego inquit capiā uadā & tollam & non

41
est qui eruat: uadens reuertar ad locum
meum.

P̃s. Attollite portas p̃ncipes uestras & eleua
mini portæ æternales & introibit rex glo
riæ. q̃s ē iste Rex gloriæ. Dominus for
tis & potens dominus potēs ī p̃cilio. At
tollite portas p̃ncipes uestras & eleuami
ni portæ æternales & introibit rex gloriæ
Quis ē iste Rex gloriæ dominus uirtu
tū ipse ē Rex gloriæ.

Ego dixi in medio dierū meorū uadā ad
portas inferni.

P̃s. Vita mea ī īferno appropinquauit existiā
tus sū cū descēdi ī lacū fcūs sū sicut hō.

DE RESVRrectione domini.

Cāticorū. Cōsurge cōsurge brachiū domini.

Recubās dormiuit ut leo & ut catulus le
onis q̃s suscitauit eū.

Jeremias. Quasi de somno suscitatus sum ī uita &
somnus meus dulcis mihi.

Isaias. Exurgā nūc dicit dominus: nūc exalta
bor nūc sublimabor.

P̃s. Ego dormiui & soporatus sū & resurre
xerxi quoniā dominus suscepit me.

P̃s. Qui exaltas me de portis mortis: ut annuntie oēs laudes tuas ī portis filia syon
pp̃ misiam inopū & gemitū pauperū nūc
exurgā dicit dominus.

P̃s. Propter hoc lætatum est cor meū & lingua mea exultavit: quoniam caro mea
requiescet in spe: domine nō dereliquas
aīam meam ī inferno: nec dabis scūm tuum
uidere corruptōem.

P̃s. Nūc cognoui quoniā saluū faciet dominus
Christū suum exaudiet illū de caelo
suo ī potestatibus salus dexteræ eius.

P̃s. Vitā petiit a te & tribuisti ei lōgitudinē
dierū ī sēcūlū sēcūli.

P̃s. Non moriar sed uiuā & narrabo opera
domini.

P̃s. Eruiisti domine ab inferno aīam meam
saluasti me a descentibus ī lacū.

P̃s. Ad uesperū demorabit̃ fletus ad matutinū
lætitia.

P̃s. Quæ utilitas ī sāguine meo dū descēde-
ro ī corruptionem.

Conuertisti plāctū meū ī gaudium cōci-
disti saccū meū & circūdedisti me lætitia

42
P̃s. Educes me de laqueo quem absconderunt
mihi. quoniam tu es protector meus.

P̃s. Verbum iniquum constituerunt aduersum me
nunquam quod dormit non adiciet ut resurgam
Tu autem domine miserere mei & resuscita
me & retribuam eis.

Me autem propter innocentiam suscepisti & confirma-
sti in conspectu tuo in æternum.

P̃s. A finibus terræ ad te clamaui dum anxius
esset cor meum in petra exaltasti me.

P̃s. Dominus iudicabit fines terræ & dabit
imperium regi suo & sublimabit cornu
Christi sui.

P̃s. Exurge domine deus noster in præcepto
quod mandasti & sinagoga populorum cir-
cundabit te.

Et propter hanc in altum regredere dominus iudi-
cabit populos.

P̃s. Quantas ostendisti mihi tribulationes
multas & malas & conuersus uiuificasti
me & de abissis terræ iterum reduxisti me

P̃s. De cælo auditum fecisti iudicium tuum ter-
ra tremuit & quæuit.

Cum sgeret in iudicio deus & saluos faceret

omnes mansuetos terræ.

P̃s. Nūq̃d mortuus facies mirabilia aut me
dici resuscitabunt te & cōfitebunt tibi.
Nūquid narrabit aliq̃s ī sepulchro misē-
cordiam tuam & ueritatē tuā ī p̃ditione.
Nūq̃t cognoscetur in tenebris mirabilia
tua & iustitia tua in terra obliuionis.

P̃s. Trāsiuimus p̃ ignē & aquam & eduxisti
nos in refrigerium.

P̃s. Lapidē quē reprobauerūt ædificātes: hic
factus est caput angeli.

P̃s. Tāq̃ sp̃s procedens de thalamo suo.

P̃s. Leuabo ad calū manū meam & dicam ui-
uo ego ī æternum.

P̃s. Vocē meā audi s̃m misēcordiam tuā do-
mine: & secūdu iudiciū tuū uiuifica me.
Iudica iudiciū meū & redime me p̃ elo-
qum tuum.

Misericordiæ tuæ multæ domine s̃m iu-
diciū tuū uiuifica me.

P̃s. Illumina oculos meos ne quādo obdor-
miam ī morte: ne quādo dicat inimicus
præualui aduersus eum.

P̃s. Surge domine ī regem tuam: & tu archa

43
sanctificatiois tuæ.

Ps. Domine probasti me & cognovisti me
tu cognovisti sessionem meam & restitu-
tionem meam.

Dinumerabo eos & super arenam multipli-
cabuntur replexi & adhuc sum tecum.

Ps. In pace in idipsum dormiam & quiescam. quoniam
nam tu domine singulariter in spe constitui-
stisti me.

Ps. Scitote quoniam mirificavit dominus
sanctum suum: dominus exaudiet me cum cla-
mavero ad eum.

Ps. Quoniam in me speravit liberabo eum propter nomen eius
quoniam cognovit nomen meum.
Clamavit ad me & ego exaudiam eum cum
ipso sum in tribulatione eripiam eum & glori-
ficabo eum.

Ps. Impleat dominus omnes petitiones tuas nunc
cognovi: quoniam saluum fecit dominus
Christum suum.

Dominus adiutor meus & protector me-
us in ipso speravi cor meum & adiutus sum:
Et refloruit caro mea & ex voluntate mea
confitebor ei.

Exurge gloria mea exurge psalterium
exurgam diluculo.

Exurgat deus & dissipet inimici eius & fu-
giat cum qui oderunt eum a facie terrae.

DE TEMPORE & hora resurrectionis domini.

+ Osecas. Venite reuertamur ad dominum: quia ipse
ueniet & saluabit nos uiuificabit nos
post duos dies in die tertia suscitabit nos.

Quasi diluculo parato est egressus eius.

Ps. Exurge gloria mea exurge psalterium me-
um exurgam diluculo.

DE RESURRECTIONE sanctorum cum domino.

Viuiificabit nos post duos dies & die ter-
tia suscitabit nos & uiuemus in conspectu
eius & sequemur eum.

DE ASCENSIONE domini.

Isaias. Intelligite ecce seruus meus exaltabitur ele-
uabitur & sublimis erit.

Idem. Nunc exaltabitur nunc sublimabitur.

Daniel. Aspiciebam in visu noctis & ecce in nubibus
caeli quasi filius hominis ueniebat & usque ad
antiquum dierum puenit & in conspectu eius
obtulerunt eum.

Isaias. Iurauit dominus ueritatem David & non

47
fraudabit eū d' fructu uētris tui: ponā su
p sedē meā & dedit ei potestātē & regnū
& oīs populus tribus & līguæ sūient ei.

Propheta. Reges terræ cātate deo & psallite dño q̄a
ascendit sup cēlos cēlorū ad orientem.

Idē. Vīsi sūt gressus tui deus: sūt ita ut gressū
dei nostri.

Ecce hic saliens sup mōtes trāsiliēs colles

Amos. Aedificauit ī celo ascensum suum.

P̄s. Ascendit dominus ī altū captiuam duxit
captiuitatem dedit dona hominibus.

P̄s. Iubilare deo & glorificate nomen ei: q̄a
ascendit de ptib⁹ orientis dñs ē nomē illi.

P̄s. Iubilare deo qui ascendit sup tronū cēli
ad orientem.

Ascendit dominus ī iubilo et dominus ī
uoce tubæ. Vidi hoīem ascendentem de

P̄s. corde maris et puenit usque ad cēlum.

P̄s. Quoniam eleuata ē mgnificētia tua us
que ad cēlos.

Ascendet dominus sup cherubin et uo
labit sup pennas uentorum.

Semel iuraui ī scō meo semē eius in æter
nū manebit.

Et tronus eius sicut sol in conspectu meo &
sicut luna perfecta in diebus suis & testis in
caelo fidelis.

P̃s. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis.
Regnauit dominus super omnes gentes.
Psallite deo qui ascendit super caelum caelorum
ad orientem.

Qui ponis in nube ascensum qui ambulat super
pennas uentorum.

Domine dominus noster quam admirabile
est nomen tuum in uniuersa terra.

DE EXALTATIONE domini.

Sapietia. Exaltauit illum apud proximos suos in medio
ecclesiae aperuit os suum & impleuit eum spiritu sa-
pietiae & intellectus stolae glorie induit eum in
cunctatam & exultationem thesaurizauit su-
per eum & nomine aeterno hereditauit illum do-
minus deus noster.

P̃s. Tu autem domine susceptor meus & glo-
ria mea & exaltans caput meum.

P̃s. Domine dominus noster quam admirabile est
nomen tuum in uniuersa terra.

P̃s. Quoniam eleuata est magnificentia tua su-
per caelos.

- 45
- P̃s. Dominus p̃s hæreditatis meæ & calicis
mei tu es q̃ restituis hæreditatē meā mi-
hi: funes ceciderūt mihi ĩ præclaris & enī
hæreditas mea præclara est mihi.
- P̃s. Magna gloria eius in salutari tuo gloriā
& magnū decorē impones sup̃ eum.
- P̃s. Sedes tua deus ĩ sæculū seculi uirga dire-
ctionis uirga regni tui.
- P̃s. Accedet homo ad cor altū & exaltabitur
deus.
- P̃s. Beatus quē ellegisti & assūpsisti hītabit ĩ
atriis tuis.
- P̃s. Tenuisti manū dexteram meam & ĩ uo-
luntate tua deduxisti me & cum gloria
suscepisti me.
- P̃s. Iurauit dominus Dauid ueritatem & nō
fraudabit eū de fructu uentris tui ponā
super sedem meam.
- P̃s. Quoniam præuenisti eū ĩ benedictioni-
bus dulcedinis: posuisti in capite eius co-
ronam de lapide precioso.
- P̃s. Exaltare domine ĩ ueritate tua cantabi-
mus & psallemus uirtutes tuas.
- P̃s. Exaltare sup̃ oēs cælos deus & sup̃ omnē

terram gloria tua.

P̃s. Cōuertere animam meā ī requiem tuā: q̃a dominus benefecit mihi.

P̃s. Q̃m̃ ī me sperauit liberabo eū p̃tegā eū quoniā cognouit nomen meum. Clamauit ad me & ego exaudiam eū cū ipso sū ī tribulatione eripiā eū & glorificabo eum.

Lōgitudine dierum replebo eū & ostēdā illi salutare meum.

P̃s. Regnū tuū regnū oīum s̃aculorū & dñatio tua ī omni generatōe & generatōem

P̃s. Exurge domine deus meus et exaltetur manus tua ne obliuiscaris pauperē.

P̃s. Cōstituit eū dominū domus suæ & principem oīs possessionis suæ.

Vt erudiret p̃cipes eius sicut semetipsū & senes eius prudētiam doceret.

Isaias. Et uocabitur nomen eius admirabilis cōsiliarius: deus fortis pater futuri s̃aculi: princeps pacis: multiplicabitur īperiū ei & paci eius nō erit finis super solium Dauid & super regnum eius sedebit ut confirmet illud & corroboret ī iudicio & in

76
stitia a modo usque in sempiternum.

DE MISSIONE SPIRITUS sancti.

Zaccharias. Effundam super domum David & super habitantes Israel spiritum gratiae.

Ioel. Post haec effundam de spiritu meo super omnem carnem & prophetabunt filii vestri & filiae vestrae. Iuvenes vestri visiones uidebunt & Senes vestri somnia somniant & super seruos meos & ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo.

DE DAMNATIONE IUDE & acceptance in eius locum.

Psalterium. Fiant dies eius pauci et Episcopatum eius accipiat alter.

Fiant filii eius orphani et uxor eius uidua.

DE DISCIPULIS MISSIS PER ORBEM.

Ieremias. Ego mittam piscatores multos dicit dominus et piscabunt eos.

Idem. Et mittam uenatores et uenabunt eos de montibus collibus et cauernis.

Idem. Dabo vobis pastores iuxta cor meum et pascent vos scientia et doctrina.

Ieremias. Veni inquit ut congregarem eos ex omnibus gentibus & linguis ut ueniāt & uideāt gloriam meam & ponam in eis signum & mittam ex eis ad gentes in maria Africam & Libyam tenentes sagittam & insulas longe ad eos qui non audierunt de me & non uiderunt gloriam meam.

P̄s. Non sunt loquelæ neque sermones: quorum non audierunt uoces eorum.

P̄s. Annūtiauerunt op̄a dei & facta eius intellexerunt.

P̄s. A solis ortu usque ad occasum laudabile nomen domini.

P̄s. In omnem terram exiuit sonus eorum & in fines orbis terræ uerba eorum.

DE CONSERVATIONE discipulorum

P̄s. Memor esto congregatiōis tuæ quam possedisti ab initio.

P̄s. Ego dixi dii estis & filii excelsi omnes.

P̄s. Nolite tangere christos meos & in Prophetis meis nolite malignari.

DE BAPTISMO iuxta mādātū dñi.

Isaias. Obstupuerunt super te multi gloriosus erit aspectus eius inter uiros & forma eius

77
iter filios hominum. Iste asperget multas gentes.

Idē. Haurietis aquas ī gaudio de piscinis Saluatoris lauamini mundi estote.

Ezechiel. Omnes sitientes venite ad aquas. Effūdā sup uos aquā mūdabimini ab oībus inquinamentis uestris.

In die illa īqt erit fōs patēs domui David & hītātibz ī Ierusalē ī ablutōe peccatorz

Idē. In die illa exhibūt aq̄ uiuæ īmediū eorū ad mare orientale & mediū earū ad mare nouissimū. ī die illa erit dominus unus & nōm eiū unū: & ruerit oīs trā usq̄ ad destrū

Ezechia. Sāctificabo nomen meū magnū ut sciāt gentes q̄a ego dominus dū sātificatus fuero ī uobis corā eis tollam uos de gentibus & cōgregabo uos de uniuersis terris
+ īfūdā sup uos aquam mūdā & mūdabimini ab oībus inquinamentis uestris & ab uniuersis idolis uestris mundabo uos.

P̄s. Asperges me domine isopo & mūdabor lauabis me & sup niuem dealbabor.

Zacharias. Cōuertī me ad portā domo dñi & ecce aq̄ egrediebāt subtrus limen domo ad oriētē

domus aut respiciebat ad occidentem aq
aut descēdebāt ī latus tēpli ad meridiē ad
extremum altaris et cōueri me ad uiam
fōtis portæ exterioris quæ respiciebat ad
orientē & ecce aq redūdans a latere dex
tro & traduxit me per aqs: & ait ad me aq
istæ q egrediūt orientales & descēdūt ad
plana desti ītrabūt mare & exhibūt & sati
abit oīs aīa uiuens quæcunque respicit &
quocūq; uenerit totiens.

DE ABOMINATIONE iudeorū &
sacrificiū suorum.

Primo. Nō offeretis uos sacrificiū panis: quoniā
panes uestri tristitiæ sūt & q cūq; comede
rit ex eis cōtaminabitur.

Nō est mihi ultra uolūtas ī uobis & sacri
ficiū nō accipiam de manibus uestris.

Isaias. Quid mihi ī multitudine uictimarū ūrā
rū quid multiplicatis sacrificiū mihi de
arietibus et carnem hyrcorū. Ego enī cō
tempsi sanguinem uitulorū carnes arietū et
hyrcorū cum præsaueritis ea coram me
qs recipiet ea a uobis: qā odiuit ea ani
ma mea si eleuaueritis manus uestras ad

1-8
me auertā uultū meū a uobis ā modo nō
deturpetis sanctos meos frustra nō offe-
retis ultra sacrificiū. quoniā icēsū uestrū
& sollemnitates uestras & sabbata uestra
nō accipiā a uobis: q̄a odiuit ea aīa mea.
Si eleuaueritis manū uestras a me auer-
tā uultū meū a uobis. Et si multiplicaue-
ritis orōnes nō exaudiā illas. qm̄ manus
uestræ sāguine plenæ sūt & oē sacrificiū
uestrū: sicut cadauer fetidū ī īgressu por-
tæ atrii exterioris & q̄ iugulauerit mihi
taurū: sicut q̄ decolauerit hominē ī sacri-
ficiū hyrcū: sicut q̄ obtulerit sanguinem
porci.

Idē. Qui imolat bouē quasi q̄ īterficit uirū:
qui maētat pecus quasi q̄ excerebret ca-
nē: q̄ offert oblatōem quasi q̄ filiū offerat
q̄ rector quasi q̄ benedicat ī dolo.

Idē. Facta sūt morticina eorū quasi in medio
platearum.

Ieremias. Quid mihi thus de faba offertis & ca-
lamum suaue electum de terra lon-
ginqua holocausta muta uestra non
sunt accepta mihi & uictimæ uestræ

nō placuerūt mihi p̄ hoc dicit dñs
ecce ego dabo populū istū ī ruīnā et ruēt
ī eis p̄res et filii simul uicinus et p̄ximus
DE EXECRATIONE iudeorum.

Isaias. Cecidit cæcitas sup̄ Ierusalē quousq; ītra
uerit plenitudo gētium.

Idē. Audientes audient et nō ītelligent: et uī
dentes uidebūt et nō cognoscēt. īcrassata
sūt enī corda gentis istius.
Cognouit bos possessorem suū: et asinus
presepe domini sui. populus autē meus nō
intellexit me.

Idē. Educ foras gētem cæcā habentem oclū
los cæcos et surdas aures: et ecce post eos
omnes gentes cōgregatæ sūt.
Erit uobis Propheta tanq̄ liber clausus
q̄ tūc dabit̄ nesciēti et dicet non sum ego
lector.

Expectaui ut facerent iustitiam. fecerūt
aut̄ iniquitatem.

Tota die expādi manus meas ad populū
nō credentem et cōtradicentem q̄ ambu
labat uias nō bonas.

Auditione audietis & non intelligetis &

cernentes uidebitis & nō scietis īcrassatū
est enī cor populi huius

Idē. Audite celi auribus p̄cipe terra quia do-
minus locutus est: filios enutriti & non
cognouerūt me.

Audite audientes & nolite ītelligere ui-
dete uisionem & nolite cognoscere.

Excæca cor populi huius & aures eorum
aggraua & oculos eorum claudē ne for-
te uideant oculis suis & auribus suis au-
diant & corde intelligant & cōuertant &
sanem illos.

Q̄ peccare faciebat homines in uerbo &
declinauerūt frustra a iusto.

Prius ad syon dices ecce adfū & uide &
non erit ex illis quisq̄ q̄ ītret cōsiliū.

Si nō credideritis nō intelligetis.

Ieremias. Melius cognouit tempus suum: turtur
hyrundo & ciconia custodiūt aduētum
suum. populus autem domini nō cogno-
uit iudicium eius.

Idē. Peccatum Iudæ scriptum ē stilo ferreo ī
lapide adamantino & extēsu ē sup̄ alitudi-
nem cordis eorum.

Idē. Audi populus stulte q̄ non habes cor & habētes oculos non uidetis: & aures nō. auditis.

Idē. Audite uocē tubæ & dixerūt non audiemus pp hoc audite gentes.

Idē. Audite hæc populus stulte & sine corde oculi sunt illis & non uidebūt: aures sūt illis & non audiēt: an me non timebitis? an faciem meam non formidabitis? qui constitui terminum maris arenam imperium æternum & non trāsgredietur illd curuabitur & non poterit ultra: resonabunt fluctus eius & non trāsgredietur. Populo aut̄ huic factū est cor inobediēs & incredulum.

Idē. Sicut mutare non potest æthyops pellē suam: nec pardus uarietates suas: ita & ipsi duritiem suā.

Idē. Quomodo dicitis sapiētes sumus: lex domini nobiscum est: uere confusi sunt sapientes eorum & capti. uerbū enī domini piecerūt & spes nulla est eis.

Idē. Quis dabit me in solitudine diuersorū
Jeremias. uiatorum & reliquam populum meum

56
& recedam ab eis : quia omnes adulteri
sunt cætus præuaricatorum & extendit lin-
guam suam: quasi arcum mēdatii & nō
ueritatis.

Daniel. Claude smones & signa librū & iuolue
prophetias.

Idē. Clausi signatiq; sūt smones usq; ad tēp
cōsumatōis quousq; addiscāt ultro & im-
pleatur uisio & cognoscant oīa.

Ieremias. Holocaustamata uestra addite uictimis
uestris. comedite carnes: q̄a non sū locu-
tus patribus uostreis & non præcepi eis
diem qua eduxi eum de terra Aegipti d̄
uerbo holocaustatum & uictimarum
Sed hoc uerbum præcepi eis dicens. Au-
dite uocē meam & ero uobis deus & uos
eritis mihi populus & ambulate ī omnia
quæ mandauī uobis et bene erit uobis et
non audierunt nec inclinauerunt aurē
suam: sed abierunt in uoluptatibus suis
et in prauitate cordis sui mali.

Ieremias. Scribam inquit multiplices leges meas
quæ uelut alienæ computatæ sunt hosti-
as afferent īmolabūt carnes et comedēt

et dominus nō suscipiet eas.

Non libabunt īquit uinum domino nec
placebūt ei sacrificia eorum : quasi panis
ludentium omnes qui comedēt eum cō
taminabuntur & non introibunt in do
mo domini.

Ezechiel. Filii hominis in medio domus exasperā
tis habitantes qui oculos habent ad ui
dendum & non uident: & aures habent
ad audiendū & nō audient.

Ioel. Interiit de domo dei uestri sacrificium
& libatio.

P̄s. Filii alieni mentiti sunt mihi inueterati
sunt & claudicauerunt a semitis suis.

P̄s. Obscurentur oculi eorum ne uideant &
dorsum eorū sēp incurua.

DE VLTione iudeorū tēpore Tiri.

Isaias. Calcaui eos ī ira mea & ī furore meo cō
culcaui eos.

P̄s. Dies ultionis uenit annus retributionis
meæ.

Idē. Contere contriotione uasis subtilis ī quo

51
non remaneat pars ad portandum car-
bones ignis nec ad hauriēdū guttā aquæ
Relicta est ī urbe solitudo & sibilabit ter-
ra eorū sibilo usq; in æternum.

Idē. Interficiet te deus israel & uocabit suos
suos nomine alio.

Expectaui ut uinea mea israel daret uuas
& ipsa dedit spinas propter quod addu-
cam q; destruat illā calcatione.

A quo transmigrabo nisi a populo meo
Ruit iquit israel & Iudas cōcidit: q; lin-
gua eorū cōtra dominum.

Semen pessimū præparate filios uestros
occisioni iniquitate parētum suorum.

Et erit ad lapidem offensionis & ad pe-
tram scandali duabus domibus israel in
laqueum & ruinam habitātibus israel.

Vos qui reliquistis dominū numerabo
oēs gladio & omnes corde corruetis.

Ecce serui mei comedēt & uos esurietis.

Educ foris populū meū cæcum oculos
habentem & aures surdas omnes gen-
tes cōgregatæ sunt simul & collectæ sūt
tribus.

Domine deus meus es tu & exaltabo te
confitebor nomini tuo. quoniam fecisti
mirabilia & cogitationes antiquas fide-
les: quia posuisti ciuitatem: tumulum: vr-
bem fortem in ruinam & domum alie-
norū ut non sit ciuitas & in sempiternū
nō hœdificetur sup hoc laudabit te popu-
lus fortis ciuitas gētiū robusta tenebit te
Isaias. Et aspersus est sanguis eorum sup uesti-
menta mea & omnia indumēta mea co-
inquinata sūt dies enī ultōis ī corde meo &
annus retributōis meæ uenit.

Et dimittetur nomen uestrum in iuramē-
tis electis meis. uos autem īterficiet & ser-
uos suos uocabit nomine alio. In quo q̄
benedictus ē sup terrā benedicet a dño
& q̄ iurat ī terra iurabit ī domino.

Ipse redemit eos & portauit eos & eleua-
uit cunctis diebus. ipsi autē ad iracūdiam
prouocauerunt & afflixaerunt spiritum
eius & uersus est eis in inimicum & ipse
debellabit eos.

Quis est hic liber repudii matris uestre
quo dimisi eā aut quis est creditor meus

52
cui uendidi uos. ecce enī iniquitatibus vris
dimisi matrem uestram. qm̄ ipsa nō est
uxor mea nec ego uir eius.

Terra uestra deserta: ciuitates uestre suc-
censae igni regionē uestrā ī cōspectu vro
alieni deuorabūt & desolabuntur sicut
ī uastitate hostili & derelinq̄tur filia syō
sicut umbraculū in uinea.

Sup̄ uuam inq̄t populi mei spinæ & ue-
pres adheferunt: quanto magis sup̄ oēs
domos gaudii & exultatōnis. domus enī
dimissa est & multitudo vrbis derelicta
trabes & palpitatio factæ sūt sup̄ spelun-
cas usq̄ ī æternum.

Dominator dominus auferet a Ierusalē
& iudea iudicem prophetam & priucipē
Desolabitur israel & corruet domus san-
cta. Fier terra uestra deserta & ciuitates
uestre succensae igni.

Vox dñi reddēs r̄tributōem īimicis suis
Vsq̄ quo domine & dixit quousq̄ sint ci-
uitates eorū deserte & maneat domus sine
habitatore.

Isaias. Domine deus exaltabo nomen tuū: qm̄

posuisti ciuitatem in tumulum & domum in confu-
sionem ut non sit usque in seipiternum. Coci-
pietis errorem & patientini spiritus uester ut
ignis uorabit uos.

Erunt campestria in caulas gregem & ual-
lis ager in cubile armentorum populo meo
qui requisit me: & uos qui reliquistis dominum
numerabo uos gladio & omnes mercede
corruetis.

Facta est mihi hereditas mea quasi leo in
spelunca dedit contra me uocem suam: ideo
odiui eam. Numquid auis discolor heredi-
tas mea: numquid auis distincta per totum. ueni-
te congregamini omnes bestiae terrae pra-
parate ad deuorandum.

Propter me exterminata est omnis terra eorum.
Effudit dominus super populum suum indigna-
tionem furoris sui & forte bellum & combus-
sit eum in circuitu & non cognouit & succen-
dit eum & non intellexit.

Facti sunt mihi filii mei dispersi: quoniam
inualuit inimicus in eis.

Quos educaui & nutriui inimicus con-
sumpsit eos.

83
Reliqui domū meam diuisi hereditatem
meam quasi leo in silua dedit contra me vo-
cem suam propea odiui eam.

Jeremias. Quia oblitus est mei populus meus frustra
labētes in uicis suis ut ambularent per uias in iti-
nere non trito ut fieret terra eorum in desola-
tione & in sibilum spirituum omnium qui transibit per eam ob-
stupescet & mouebit caput suum: sicut uentus
urens diligam eos.

Tu autem domine Sabaoth iudicas iuste: &
probas renes & corda ut uideam ultionem
tuam ex eis. tibi enim reuelauimus animam meam.

Derelinquam populum meum & recedam ab eis
Derelinquam uos & ciuitatem uestram quam dedi
uobis & patribus uestris & dabo uos in obro-
brium seipiternum & ignominiam aeternam quae
numquam delebitur.

Heomenias inquit & sabbata uestra odiuit anima
mea. Si steterit Moyses & Aarō & sacer-
dotes tenentes legem nesciuerint me & pa-
stores peruariati sunt in me propea in iudicio
adducam & contendam uobiscum & cum filiis uestris
disceptabo. Quare ergo factus es in praedam
super eum rugient leones dederunt uocem suam:

posuerūt trā eius ī solitudinē & ciuitates
eorū exustæ sūt & nō ē q̄ habitet ī eis.

Samuel coram me non ē aīa mea ad po-
pulū istū: eiice illos a facie mea & egrediāt̃

Quia mei oblitus es ecce ego annuntia-
bo iustitiā meā & opa tua nō pderūt tibi

Sic cōterā populū istū & ciuitatē istā sic
cōterit̃ uas figuli quō nō pōt restaurari.

Ciuitates uestre clausæ sūt & trāslata est
oīs Iudua transmigratione pualida.

Docete filios uestros & filias uestras fletū
& plāctū. qm̄ morsegressa ē p portas v̄ras

Vocat eos argentū reprobū.

Patres nostri peccauerūt & non sūt. nos
aūt iniquitates eorū exoluimus.

Ascendite muros ei⁹ & dissipate auferte
propagines ei⁹: q̄a nō sūt domini: praua
ricatōe prauaricata ē ī me domus iuda.

Dicit dñs regnauerūt & dixerūt n̄ ē ipse.

Ecce s̄mo domini factus est eis ī obro-
briū: quia nō receperūt illud.

Salamon. Quando iustus recipiet iudiciū ubi erūt
impīi & peccatores.

Daniel. Postq̄ occisus fuerit Christus regnabit

desolatio perpetua.

Idē. Post ebdomadas. Lxxii. occidet Christo
& nō erit pplus eius & ciuitatē & scūariū
dissipabit cū duce uēturo & finis eiō uasti-
tas & post statutā desolatōem deficiet ho-
stia & sanctuariū & ī templo erit abomīa
tio desolationis & usq; ad cōsumatōem
& finem pseuerabit desolatio.

Da. Septuaginta duæ ebdomadæ abbreviate
sūt super populum tuum & super urbē
sanctam tuam & consumetur preuarica-
tio & finē accipiat peccatū & deleatur ini-
q̃tas et adducat iustitia sēpiterna et īple-
at uisio et pphetia et ūgat sancto s̃actorū
Domus Israel cadet et nō ē qui exurgat
eam.

Amos. In planctū domus Israel cecidit nō adii-
ciet nō resurget domus Ierusalē piecta
est ī terrā et nō est q̃ suscitet eam.
Venit finis sup populū meū israel non
adiiciam ut pertranseam per eum.

Moyfes. Erunt gentes in capite et populus incre-
dulus in cauda.

Osea. Ve inquit eis quoniam recesserunt a me

uastabuntur quia prauaricati sunt in me
ego redemi eos et ipsi locuti sunt contra
me mendacia: ego exaudiui eos & conforta
ui brachium eorum & ipsi in me cogitauerunt
malitiam reuersi sunt ut esset absque iugo fa-
cti sunt quasi arcus dolosus abiecit eos de
us meus: quia non audierunt eum & erunt uagi
in nationibus.

Zacharias. Inualuerunt super me uerba tua dicit dominus.

De utero. Dabit dominus pluiam & cinis descendet
super te donec tradat te & deleat.

Propheta. Auditio audietis & non intelligetis & cer-
nentes uidebitis & non scietis. in crassatum est
enim cor populi huius.

Propheta. Auferte a Iudea & a Ierusalem ualidum &
forte iudicem & prophetam et sapientem de ar-
chitectis et prudentem eloquii mystici.

Idem. Cessare faciam omne gaudium eis et sabbata eis

Ezechiel. In nihilum redigam et non eris et quesita non inue-
nietis usque in sempiternum: decus quoque ur-
bis ruina perpetua.

Hæc est inquit ciuitas gloriosa habitans in
confidentia quæ dicebat in corde suo ego
sum extra me et non est alia amplius

55
quō facta es ī destū cubile. bestie: oīs qui
transibit p̄ eā sibilabit & mouebit manū
suam ut prouocatus & redempta ciuitas
quoniam nō audisti uocē & nō suscepisti
disciplinam.

Amos. Cecidit israel & nō resurget: uirga israel
prostrata est & nō eleuabitur.

Idē. Et ueniet eis tribulatō & non saluabitur
q̄ effugerit ex eis & si abscōderūt ī mōtē
carmeli: īde manus mea præcipitabit eos
& si descēderint ī profundū maris illuc
mittā sp̄pentes & mordēt eos: & si abierūt
ī captiuitatē corā īimicis suis ibi manda-
bo gladiū & occidet eos ponā oculos me-
os sup̄ eos ī malū & nō ī bonū.

Filius botri. Erūt filii Israel sine p̄cipe & sine lege.

P̄s. Nō sic impii nō sic: sed tanq̄ puluis quē
proicit uentus a facie terræ.

Q̄m̄ tu pcussisti oēs aduersātes mihi si-
ne causa dentes peccatorū contriuisisti.

Occidisti oēs q̄ opant̄ iniquitatem p̄des
omnes qui locuntur mendaciū.

Decidāt a cogitatōib̄ suis s̄m multitudi-
nē impietatum eorū expelle eos quoniam

icitauerūt te domine

Consumetur nequitia eorum.

Nisi conuersi fueritis gladium uibrabit
arqum suū retēdit & parauit illum.

Et in eo parauit uasa mortis sagittas suas
ardentibus effecit.

Lacū apuit & effodit eū & icidit in foucā
quam fecit.

Conuertetur dolor eiūs ī caput eiūs & ī
uerticem ipsius īiquitas eiūs descēder.

Increpasti gentes & periit impius nomē
eorū dedisti in æternum & ī sæculū sæculi
inimici defecerūt framea & ī finem ciui
tates eorū destruxisti.

Periit memoria eorū cū sonitu dominus
ī eternū pmanet.

Exultabo ī salutarī tuo quoniā īfixæ sūt
gentes in interitu quem fecerunt.

In laqueo isto quē fecerūt cōprehēsus est
pes eorum.

Cognoscetur dominus iudicia faciēs in
operibz manū suarū cōphēsus ē peccator
Conuertantur peccatores in infernū oēs
gentes quæ obliuiscūt dominū.

56
P̃s. Persequar inimicos meos & cōprehendā
illos & non cōuertar donec deficient.
Cōfringā illos nec poterūt stare cadent
subtus pedes meos.

Inimicos meos dedisti mihi & odientes
me dissipasti.

Clamauerūt ad dominum nec erat q̃ sal
uos faceret nec exaudisti eos.

Cōminuā eos ut puluerem ante faciē uē
ti ut lutū platearū delebo eos.

Ponas eos ut clibanū ignis ī tēpore uul
tus tui dominus in ira sua cōtribabit eos.

P̃s. Et deuorabit eos ignis fructū eorū de ter
ra perdes & semen eorū de filiis hominū
Qui nō intellexerūt opando & ī ope ma
nū eius destrues & nō hædificabis eos.

P̃s. Dilexi malitiam sup̃ benignitatem iniq̃
tatem magisq̃ loqui equitatem. Propte
rea deus destruet te in finem euellet te de
tabernaculo tuo & radicem tuam de ter
ra uiuentium.

P̃s. Sicut deficit fumus deficient.
Fluit cera a facie ignis sic pereant pecca
tores a facie dei.

Verūm deus cōfrīget capita īmīcorū sūo
rū uerticē cēli perābulātiū ī delictis suis
P̄s. Fiant mensa eorū corā ipsis ī laqueū & ī
retributiones & ī scandalum.

Obscurentur oculi eorū ne uideāt & dor
sum eorū semper īcurua.

Effūdes sup eum irā tuā & furor iræ tuæ
cōprehēdat eos fiat hītatio eorū deſta & ī
tabernaculis eorū nō sit q̄ habitet.

Quoniam quē pcussisti persecuti sunt &
sup dolorē uulnerū addiderunt.

Appone inīqtatē sup inīqtatem eorū & ī
tereāt ī iustitiā tuam.

Deleantur de libro uiuentiū & cū iustis
nō scribantur.

P̄s. Deus uenerūt gentes ī hæreditatē tuam:
polluerūt tēplū sanctū tuū posuerūt le
rusalem ī pomorū custodiam.

Posuerūt morticinia suorū tuorū escas uo
lātibus cēli carnes sāctorū tuorū bestiis trā
Effunderunt sanguinem ipsorum tanq̄
aquam in circuitu Ierusalem & non erit
qui sepeliret.

Facti sumus obrobriū inimicis nostris.

55
Subsanatio & illusio his qui in circuitu
nostro sunt.

Vsq̃ quo deus irasceris in finem ascēde
uelut ignis zelus tuus.

P̃s. Vineam de Aegypto transtulisti deuerti
sti ad gentes & plantasti eam.

Dux itineris fuisti ī cōspēctū eius plan-
tasti radices eius & impleuit terram.

Vt qd destruxisti maceriam eius ut uin-
demiāt eā omnes q̃ prātergradiūtur eā.
Exterminauit eā aper de silua & fera de
pasta est eam.

P̃s. Quomodo facti sunt ī desolatōe subito
defecerūt & perierūt pp̃ iniquitatem eorū.
Velut somnū surgentium imaginē eorū
ad nihilū rediges.

P̃s. Nūc aut̃ repulisti & cōfūdisti nos & nō
egredieris ī uirtutibus nostris.

Auertisti nos retrorsū post inimicos no-
stros & qui oderunt nos diripiebant.

Dedisti nos tanquā oues escarum & ī gē-
tibus dispersisti nos.

Vendidisti populū tuū sine pretio & nō
fuit multitudo ī cōmutatōibus eorū.

Tota die uerecundia mea contra me ē et
confusio faciei meae corripuit me.

Hæc oīa uenerūt sup nos: quia obliti su-
mus te et inique egimus ī testamēto tuo
Et recessit retro cor nostrū et declinaui-
mus semitas nostras a uia tua.

Ideo humiliasti nos ī loco afflictionis &
cohoperuit nos umbra mortis.

Delectati sunt in animam Iusti & sāgui-
nem innocētis destruxerūt: & pp hoc de-
struet illos deus & dispdet illos domino
deus noster.

Quomodo cantabunt canticum dei in
terra aliena.

P̃s. Reges eos in uirga ferrea & tanq̃ uas fi-
guli cōfrīges eos.

P̃s. Incenderunt igni sanctuarium tuum in
terra polluerūt tabernaculū noīs tui.

P̃s. Ultio sanguinis suorū tuorū qui effusus
est introeat in conspectu tuo & gemitus
compeditorum.

P̃s. Cibabis nos pane lachrymarū & potū da-
bis nobis ī lachrymis & ī mensura.

P̃s. Posuisti iniquitates nostras ī conspectu

88
tuo sæculū tuū illuminatione uultus tui.
Quoniam omnes dies nostri defecerunt
et in ira tua defecimus.

P̃s. Dixerūt uenite disperdamus eos de gen-
te et nō memoretur nomen israel ultra.

Idē. Domine pone illos ut rotam: et sicut sti-
pulam ante faciem uenti.

Sicut ignis q̃ cōburit siluam et sicut flā-
ma quæ comburit montes.

Ita persequeris illos in tempestate tua et
ī ira tua turbabis eos.

Imple facies eorū ignominia & quærēt no-
men tuū domine.

Erubescāt & conturbent ī sæculū sæculi
cōfūdant & pereant.

Et cognoscāt quia nomē tibi dominus tu
solus sup̃ oēm terram.

P̃s. Conuerte nos deus salutaris noster &
auerte irā tuam a nobis.

Nunqd ī eternū irascaris nobis aut extē-
des iram tuā a generatōe ī generatōem.

DE DESOLATIONE .Lxx. annorum.

Daniel. Scito animaduerte ab exitu ut iterū hæ-
dificet iherusalem.

- P̄s. Deus repulisti nos destruxisti nos iratus
es & misertus es nobis.
DE DESolatōe ista duratura usq̄ i finē.
- Da. Vsq̄ quo usq̄ ad consumatōem & i finē
perseuerabit desolatio.
- Idē. Ciuitatem & sactuariū dissipabit populo
cū duce uenturo.
- Amos. Postq̄ cōsumatæ fuerit .Lxxii. ebdoma
de cominuēt & cominabūt eā: & aufere-
tur sacrificiū & erit cōsumata destructio
ppetuæ cōsumationis.
- Idē. Et erit desolatio ppetua post occisionē
Christi.
- Ieremias. Exterrita est iquit quæ parturit Ierusalē
& afflicta est aīa eius occidit & sol cū ad-
huc medius dies esset: confusa est & ma-
ledicta reliq̄as eorū i gladio dabo.
- Iacob. Nō auferetur sceptrū d' Iuda neque dux
de femore eius donec ueniat q̄ mittēdus
est & ipse erit expectatio gentiū.
- Isaias. Desolabitur Israel & corruet domo sacta
Idē. Fiet terra uestra deserta & ciuitates uestre
succensæ igni cremabunt.

DE FUTURA FIDE CHRISTIANA.

Isaias. Replebitur terra fide dei & redundabit sicut aqua maris.

Idē. Ecce gentes quas nesciebas uocabis & nationes q̄ te nō cognouerūt ad te ueniēt.

Idē. Concordauerūt gentes & reges eorum.

Idē. Congregabimini & uenite oēs qui salui estis per deum ex gentibus & populis.

Idē. Nesciuerūt me q̄ non interrogauerunt d̄ me & inuenerunt me.

Pro eo q̄ uocaui uos & non respōdistis: hæc dicit dominus. ecce serui mei comedent: & uos esurietis: bibent: & uos sitietis: gaudebunt in exultatione cordis: & uos cōtristabimini præ amaritudine cordis uestri: & interficiet te deus israel: & uocabit seruos suos nomine alio in quo benedicet deus illis qui benedictus est super terram.

Idē. Ego ante te ibo & gloriosus terræ humiliabo portas æreas: conteram & uectes ferreos confringā: & dabo tibi thesauros absconditos & archana sanctorum: ut sciās: quia ego dominus qui uoco nomē tuū

deus israel.

In nomine eius gentes sperabunt.

Idē. Quibus nō nūtiatū est de eo uidebūt. & qđ nō audierunt cōtemplati sunt.

Videbūt gentes iustū tuū & cūcti reges inclytum tuum.

Videbunt omēs fines trrræ salutare dei nostri.

Et erit in nouissimis diebus pręparatus modus domus domini in uertice montium & eleuabitur super colles & fluent ad eum omnes gentes & conflabunt gladios suos ī uomeres & lanceas suas in falces nō leuabit gens contra gentem gladium uec exercebuntur ultra ad proclium.

Congregamini uenite & accedite simul qui saluati estis ex gentibus: nescierunt enī qui leuāt signū sculpturę suę & rogant deum nō salutarem.

Conuertimini & salui eritis omnes fines terrę: quia ego deus & nō est alius.

Per me metipsū iuraui & egredietur uerbum de ore meo & mihi curuabuntur omnia genua & iurabit omnis lingua ī